

Když moudrý mluví

---

moudří naslouchají

Moudrost starodávné Indie
očíma současného světa

Swami B.G. Narasingha

Když moudrý mluví

---

moudří naslouchají

Moudrost staré Indie očima
současného světa

Swami B. G. Narasingha

Titul anglického originálu:
When Wise Men Speak, Wise Men Listen
© 2014 Gosai Publishers

Sri Narasingha Chaitanya Ashram
PO Box 21, Srirangapatna,
Karnataka, 571 438, India
www.gosai.com

Kontakt:
gosai@email.cz

© 2021 Nakladatelství Ganga

Obsah

Úvod	2
Setkání východu se západem	5
Héliodórův sloup	21
Existuje Bůh?	35
Byla védská civilizace pokročilá? ...	39
Avatár v každém druhu	44
Moderní věda a Vědy	48
Řeka Sindhu	55
Timingila a Makara	63
Kdo vládl Indii?	75
UFO	88
Hledání vědomí	96
O autorovi	104

Úvod

V dnešní době mnoho lidí zastává názor, že moderní věda a vědci mohou vysvětlit původ života, vesmíru a všeho. Již od našeho dětství jsme ujišťováni, že fyzika, paleontologie, archeologie a společenské vědy mohou adekvátně vysvětlit spletité detaily o tom, odkud jsme přišli, o vývoji lidstva, o složitosti lidské psychiky, o záhadách naší planety a o historických událostech, které formovaly nás i budoucnost lidské rasy.

Ale navzdory obrovským kvantům akademických znalostí, které jsme nashromáždili, i nadále přetrvávají základní životní problémy. Dokonce bychom mohli říci, že věda a akademický svět výrazně přispívají k mnohým zmatkům, kterým lidstvo v současné době čelí.

Nelze popřít, že za posledních sto let moderní věda pokročila kupředu mílovými kroky. Ale navzdory tomuto ohromnému pokroku stále zůstává mnoho otázek mimo rámec jakýchkoli poznatků, které moderní věda může svými pokusy získat. Všechny vědní obory jsou neoddělitelně vázány studiem konečného – analýzou pozemských jevů, které jsou pozorovatelné a opakovatelné. Zatímco věda se snaží prozkoumat prvky, které tvoří náš vesmír, opomíjí odpovědět na otázku, co je příčinou počátku vesmíru. Jaký je základní význam naší lidské existence? Co se s námi stane po smrti? Co je to vědomí?

Ve svém zaujetí pro konečné moderní věda nedokáže odpovědět na tyto otázky týkající se Nekonečného.

Athāto brahma-jijñāsā – první aforismus *Védanty* nás zve, abychom se dotazovali na samotnou povahu Nekonečného a tím nevyhnutelně i na základní vlastnosti našeho skutečného já. *Védská* písma odhalují podstatné rysy toho, co se vymyká omezené akademické znalosti tohoto konečného světa. Tyto nadčasové znalosti obsažené ve *védské* literatuře přemostují propast otázek, které moderní věda opomíjí.

V jednotlivých kapitolách této knihy Svámí Bhakti Gaurava Narasingha Maharádž píše o různých tématech z *védského* hlediska – zejména z teologického hlediska *gaudíja-vaišnavismu*, filozofické školy, kterou založil Šrí Čaitanja Maháprabhu v 15. století. Některými z témat zahrnutých v těchto kapitolách jsou existence Boha, *Vědy*, dávná historie, fyzika, archeologie a další.

Některá z témat uvedená autorem mohou podnítit v upřímném čtenáři otázky a také vést ke zpochybnění konvenčních znalostí. Jsme povzbuzováni naslouchat starobylé *védské* moudrosti, přezkoumávat převládající teorie a přemýšlet mimo zaběhané koleje.

Doufáme, že tato kniha naše čtenáře poučí a inspiruje je v jejich pátrání po pravdě.

Vydavatelé

Setkání východu se západem

zasazení orientálních semínek
v západním světě

I když jsou od sebe kulturně i polohou vzdáleny, stěží bychom našli dva tak úzce spjaté národy jako Spojené státy a Indii. Možná to byla už osudová chyba Kryštofa Kolumba, když při svém hledání nové cesty do Indie objevil Ameriku. Četl o Indii v díle Marka Pola, jehož popis indického bohatství zažehnul touhy mnohých cestovatelů. „Část Indie známá jako Malabar,“ píše Polo, „je nejbohatší a nejvznešenější zemí na světě.“ A mějme na paměti, že Marco Polo již předtím viděl mnoho zemí a mezi nimi i takové, jakou byla tehdejší Čína.

Pokusy o objevení cesty do Indie neustaly ani po Kolumbovi, ani po osídlení Nového světa. Možná naopak ještě zesílily. Například senátor Missouri Thomas Hart Benton snil o objevení pozemní cesty do Indie (na rozdíl od Kolumbovy námořní trasy) a s příchodem železnic se mnozí domnívali, že tento sen bude brzy realizován. Socha senátora Bentona v St. Louis nese nápis, který vyjevuje jeho naděje: „Tam je východ; tam leží cesta do Indie.“

Až do 18. století byl zájem o Indii založen převážně na obchodních a komerčních motivech. Indie byla země pohádkového bohatství: hedvábí, koření, diamantů, zlata. Ze všeho proudily do západních přístavů velké výdělky. Například v Bostonu obchodníci s Indií rychle bohatli a získávali prestiž. Mít kancelář v „indickém doku“, to už něco znamenalo. Zde američtí kapitáni hledali pro své rodiny a obchodní přátele takové poklady jako karneolové náhrdelníky, kousky drahého pavučinového mušelinu z Dháky, a dokonce vzácné knihy v sanskrtu. Když se kapitán Heard salemské brigy Caravan připravoval v roce 1812 na cestu do Kalkaty, jeho přítel Henry Pickering jej požádal, aby mu přivezl „sanskrtskou Bibli“.

O sanskrtskou literaturu začal být brzy velký zájem. A bylo to nedlouho předtím, než se indické myšlenky začaly projevat v americké literatuře. Američtí spisovatelé – zejména ti, kteří velmi oceňovali indickou filozofii – bránili indický životní styl a kulturu proti různým útočníkům a začali věnovat mnoho času na pochopení nepopíratelných hodnot starověkých indických myšlenek. Začaly se objevovat články kritizující britský postoj vůči Indii, zaměřující se zejména na vykořisťující praktiky Východoindické společnosti používané vůči indickým vesničanům. John Dickinson, autor Dopisů pensylvánského farmáře, který psal pod pseudonymem „Rusticus“ (Vesničan), uvádí:

Jednání představitelů společnosti v Asii v posledních letech poskytlo dostatek důkazů, jak málo tito představitelé věnují pozornost zákonům jednotlivých národů, dále právu, svobodě nebo dokonce životům lidí. Rozpoutávali války, podněcovali povstání,

sesazovali panovníky a obětovali miliony lidí, aby dosáhli svého zisku. Příjmy ohromných království přelévají do svých pokladen. A ani to nestačilo k nasycení jejich hrabivosti a se zcela bezpříkladným barbarstvím, vyděračstvím a monopolizací zbavovali ubohé obyvatelé jejich majetku a uvrhli celé provincie do potupy a zkázy. Říká se, že milion a půl lidí zahynulo hladomorem během jediného roku, ale ne proto, že by země nevydala své plody, ale protože tato „Společnost“ a její zaměstnanci jim zabrali všechny základní životní potřeby a nastavili jim tak vysoké ceny, že si je chudí nemohli dovolit koupit.

Za téměř tři desítky let, mezi roky 1836 až 1866 neboli do konce občanské války v Americe, byly Spojené státy svědky rozkvětu intelektuálního hnutí, jaké zde dříve nemělo obdoby. Hnutí vzkvétalo v Concordu v Massachusetts a bylo známo, i když nemělo žádnou formální organizaci, jako Transcendentální klub nebo kruh. Jejími členy byli Ralph Waldo Emerson, Henry David Thoreau, unitářský duchovní James Freeman Clark, učitel a filozof Amos Bronson Alcott, Margaret Fuller a někteří duchovní. Jejich kolektivní úspěch v kvalitě stylu a co do hloubky filozofického vhledu ještě nebyl v americké literatuře překonán. A jejich hlavní inspirací byla bez výjimky indická *védská* literatura.

Ralph Waldo Emerson

Ralph Waldo Emerson (1803-1882) napsal:

Vděčím *Bhagavad-gítě* za velkolepý den. Byla první z knih, bylo to, jako kdyby k nám promluvalo

impérium, ne nic malého nebo bezcenného, ale něco velkého, klidného, konzistentního, hlas pradávne inteligence, která ač přemítala v jiném věku a v jiné atmosféře, dotýkala se stejných otázek, které zneklidňují i dnes nás.

Emerson byl první velkou americkou literární osobností, která do hloubky studovala tehdejší dostupnou filozofickou literaturu z Indie. Je to zřetelně vidět i v jeho díle. V dopise Maxovi Müllerovi napsal:

Veškerým mým zájmem je Marshův *Manu*, pak Wilkinsova *Bhagavat Geeta*, Burnoufova *Bhagavat Purána* a Wilsonova *Višnu Purána* a několik dalších překladů. Vzpomínám si, že vděčím za své první ochutnání tohoto ovoce Cousinovu nástinu v jeho první přednášce o dialogu mezi Kršnou a Ardžunou a stále hodnotím první kapitoly *Bhagavatu* jako zcela úžasné.

V roce 1856 Emerson četl *Kathopanišad* a jeho myšlenky stále více odrážely indický vliv. Jeho básně, jako je Hamatreya (báseň složená v roce 1845) ukázaly, že si velmi dobře osvojil četbu indické filozofie. Hamatreya byla zjevně inspirována pasážemi z *Višnu Purány* (Kniha IV). Zabýval se tématem iluze – *májá* – a psal o ní. Ve své eseji *Iluze* uvádí:

Zjistil jsem, že lidé jsou obětí iluzí ve všech stádiích života. Děti, mládež, dospělí i staří lidé, všichni jsou svedeni takovou nebo jinou marností. Jógavindra, bohyně iluze, je silnější než Titánové, silnější než Apollo.

Ve své básni *Májá* napsal:

Iluze pracuje nevyzpytatelně
tká pavučiny nesčetné
její pestré obrázky nikdy nepomíjí
jeden se tlačí na druhý a navzájem se zahalují
je okouzlující a snadno jí uvěří
ten, který touží být oklamán.

Ale nejznámější Emersonova báseň, pro kterou je často citován v souvislosti s *védskými* myšlenkami, jež ho ovlivňovaly, je *Brahma*:

Pokud si rudý zabiják myslí, že zabíjí,
nebo pokud si zabitý myslí, že je zabit,
neví nic o jemných způsobech,
kterými znovu a znovu působím a pak je opouštím.
Strach nebo zapomnění jsou mi blízké,
stín a sluneční světlo jsou stejné.
Zaniklí bozi přede mne předstupují
a hana i chvála pro mě jedním jsou.
Chybují ti, kteří mě opomíjí,
když ke mně letí, jsem jejich křídly,
jsem pochybující i pochybnost
a jsem hymnus, který bráhman zpívá.
Silní bozi touží po mém světě
a posvátná Sedmice se snaží marně,
ale ty, navýsost pokorný a trpělivý,
mě najdi a obrať se k nebi zpět.

Některé její části jsou téměř přesnými citacemi veršů *Bhagavad-gíty*:

Ten, kdo si myslí, že živá bytost zabíjí nebo že může být zabita, postrádá poznání, protože vlastní já nezabíjí ani nemůže být zabito. (*Gíta* 2.19)

O synu Kuntī, dočasné střídání tepla a chladu, štěstí a neštěstí jsou jako střídání ročních období. Pochází ze smyslového vnímání, ó potomku Bháraty, a živá bytost se musí naučit je snášet, aniž by jimi byla rozrušena. (*Gíta* 2.14)

Báseň *Brahma* byla složena v roce 1856 a ukazuje hloubku Emersonova chápání některých základních konceptů *védského* myšlení. Podle profesora Frederika Ivesa Carpentera těchto šestnáct veršů pravděpodobně vyjadřuje tyto pojmy „jasněji než jakýkoli jiný anglicky psaný text, a možná dokonce i lépe než jakýkoli jiný text napsaný v samotné hindské literatuře“. Emerson také zasvěceně psal o reinkarnaci, teorii *karmy* a o osudu, o kterém nepsal v klasickém řeckém pojetí, ale podle indické interpretace: „Osud není nic jiného než následky činů z předchozí existence.“

Velký transcendentalista Henry David Thoreau

Emerson a Thoreau byli vždy společně chápáni jako dva přední transcendentalisté. Thoreau byl mladší z nich a byl také nevázanější, impulzivnější a otevřeněji obdivoval *védské* myšlení. Nikde není doloženo, že by během svého pobytu na Harvardu četl nějakou indickou literaturu, ale v Emersonově knihovně našel Manuovy

zákony v překladu Sira Williama Jonese a byl jimi fascinován. Ve svém Žurnálu napsal:

Tato kniha (*Manu*) ...ke mně mluví tak hlasitě, jako kdyby se přihnala přímo z plání Hindustánu... Jsou to zákony vaše i moje, jako bych ucítil vůni těch starých časů, a není nic víc, co by mělo být vyvráceno, než ten vítr. Když moje představivost cestuje na východ a zpět do vzdálených časů bohů, zdá se mi, že jsem se přiblížil k příbytku rána a úsvit v celé své šíři našel své místo. Vzpomínám na tuto knihu jako na hodinu před východem slunce.

Později, v Týdnu na řekách Concord a Merrimack (1849), znovu psal o stejné práci:

Většina knih náleží jen do měst a ulic, a na volném prostranství ztrácí pevnou půdu pod nohama... Ale tato – z čeho povstává a na co se zaměřuje – na to, co je nejhlubší a nejdůležitější v člověku – je polednem z celého dne, z celého roku je vrcholem léta, a až jednou sněhy roztají... stále zde bude mít své místo, dokud zde bude nebe, aby ji (Manuovy zákony) prověřilo.

Thoreau četl *Dharma šástru* v roce 1841, když mu bylo čtyřiaadvacet, a *Bhagavad-gítu*, když mu bylo dvacet osm let. O druhé zmíněné napsal:

Nový zákon je pozoruhodný pro svou čistou morálku a tato nejlepší z *védských* knih pro svou čistou intelektuálnost. Čtenář žádné jiné knihy není nikde pozvednut a udržen ve vyšší, čistší, nebo vzácnější oblasti myšlení než v *Bhagavad-gítě*. Logičnost a vznešenost *Gíty* dokáže zaujmout dokonce i mysl vojáků a obchodníků.

Měl u sebe *Gítu* i během svého pobytu u Walden Pondu.

„Úryvky z *Véd*, které jsem četl, na mne padaly jako paprsky světla z vyššího a čistšího zdroje, který popisuje vznešenější cestu přes čistší sféry“, poznamenal v roce 1850. „Hebrejské náboženství a filozofie patří divokému a primitivnímu kmeni, a zdaleka nedosahuje civilizovanosti, intelektuální vytríbenosti a vznešenosti *védské* kultury.“

V šestnácté kapitole Waldenu píše:

Ráno koupu svůj intelekt v ohromující a kosmogonické* filozofii *Bhagavad-gíty*, od dob jejíhož sepsání uběhly věky bohů a ve srovnání s ním se náš moderní svět se svou literaturou zdá být nepatrný a bezvýznamný.

Thoreau zemřel velmi mladý, ale během své dospělosti přečetl velké množství indické literatury, možná více než Emerson.

V roce 1855 získal od svého anglického přítele naprostý poklad v podobě čtyřiceti čtyř svazků, které se zabývaly *védskou* literaturou. Vyrobil pro ně novou knihovnu z naplaveného dřeva z jedné řeky v Nové Anglii, a tím „orientální moudrost umístil do západní svatyně“.

Množství indické literatury, které Thoreau přečetl, je ohromující. Četl Jonesův překlad *Šakuntaly*; Wilsonův překlad *Sánkhja Kariky* a *Višnu Purány*, Wilkinsův francouzský překlad *Hari-vamši* (který později přeložil do angličtiny) a Garcin de Tassyho dílo *Histoire de la Littérature Hindoui et Hindoostan*. Ve svém Žurnálu napsal:

---

* Kosmogonie – nauka o vzniku vesmíru, pozn. překl.

Člověk může objevit kořeny indického náboženství ve své vlastní minulosti, když se někdy v klidné chvíli dne či noci ponoří do jakési askeze přinášející překvapivé uspokojení.

Není divu, že ho miloval Gándhí. Thoreaua ctil a přijal ho za svého učitele. Za jiných okolností by byl považován za ideálního asketického jogína, hledače Pravdy.

Americký učenec John T. Reid ve svém komentáři k Waldenu napsal, že když toto dílo pročítáme a nebudeme zde hledat možné cizí vlivy, tak z toho získáme dojem, že se jedná o skromného, praktického Američana, který se velmi zajímá o podrobnosti flóry a fauny Nové Anglie a který je neskonale šťastný v čistém klidu neposkvrněné přírody a je výstředníkem, který má odmítavý vztah k většině slabostí svých sousedů. „Nebyl v přesném smyslu slova jogínem“, dodává Reid, „ale věnoval velkou pozornost těm zábleskům světla z Orientu, které zahlédl“.

Učitel, kvaker, tulák, mystik

Kromě Emersona a Thoreaua, čtyři další významní Američané té doby projevovali zájem o indické filozofické myšlení, anebo jím byli ovlivněni. Byli to Alcott „Učitel“, Whittier „Kvaker“, Melville „Tulák“ a Whitman „Mystik“.

Amos Bronson Alcott (1799-1888) byl vizionář, podnětný a průkopnický učitel, kterého Carlyle nazval „dobrákem Alcottem“, jakýmsi úctyhodným Donem Quijotem, kterému se nikdo nemohl smát, aniž ho zároveň nemiloval. Narodil se chudý a jako mladý muž si vydělával na živobytí jako podomní obchodník. Pracoval však na

svém vzdělání, čítával v dobře vybavených knihovnách v Philadelphii a seznámil se se Společností přátel neboli Kvakery a jejich učením „Vnitřního světla“. Jelikož se narodil v Connecticutu, vrátil se do své rodné Nové Anglie a po nějaký čas prováděl svůj dobře známý vzdělávací experiment v Chrámové škole (Temple School). Skončil neúspěchem a on se na nějaký čas věnoval psaní, ale bez významného finančního přínosu. Vrátil se k manuální práci a ve volných chvílích pořádal veřejné „konverzace“ v tom nejlepším sokratovském stylu a tímto způsobem předával souhrn své vlastní četby mladým lidem.

Alcott byl nadšený vegetarián (stejně jako Emerson a Thoreau) a pokusil se představit své myšlenky ve svém nešťastném utopickém experimentu Fruitlands (Ovocná země – 1841). V jistém smyslu byl otcem konceptu organické stravy, ale stejně jako u jeho progresivních vzdělávacích experimentů příliš předběhl svou dobu.

Na rozdíl od Alcotta, **John Greenleaf Whittier** (1807-1892) byl nadaný básník, který byl ovlivněn Emersonem, od kterého měl půjčenou *Bhagavad-gítu*. Emersonovi napsal:

Budu ji vždy uchovávat, dokud Ti ji osobně nevrátím výměnou za George Foxe (zakladatele Společnosti přátel, Kvakerů). Je to úžasná kniha, která velmi podněcuje mou touhu dozvědět se více o náboženské literatuře východu.

Výsledky Whittierovy četby jsou patrné ve velkém počtu jeho básní, jako jsou *Oválné srdce*, *Cejlonský cypřiš*, *Svátek mrtvých kmene Kol* a *Chánův ďábel*. Zvláště pozoruhodný příklad jeho využití indického materiálu je jeho známá báseň *Vaření sómy*, která popisuje přípravu a použití *védského* obětního nápoje.

Walt Whitman

Vztah Walta Whitmana (1819-1892) k *védským* myšlenkám je velmi složitý. Emerson jednou popsal Whitmanova *Stébla trávy* jako směsici *Gíty* a *New York Herald*. Ve své vzpomínkové esaji *Ohlédnutí se po cestách minulých* (1889) Whitman tvrdí, že přečetl „pradávné hinduistické básně“, a existuje dostatek důkazů, že v roce 1875 dostal výtisk *Gíty* jako vánoční dárek od svého anglického přítele Thomase Dixona.

Ačkoli mystický trend většiny Whitmanovy práce je zcela zjevný, tak přesto byl dítětem Ameriky ve své silné lásce k životu a chuti do života.

Dle jednoho pramene se má za to, že to byl Thoreau, kdo vedl Walta Whitmana k ponoření se do toho, co bylo tehdy souhrnně nazýváno „orientální“ literatura. V tomto musíme věřit jeho životopisci. Na Whitmana jeho četba dle všeho ohromně zapůsobila. Teprve nedávno kritici rozpoznali hloubku jeho náboženského cítění a jeho mnohem zdravější intuici ohledně lidské přirozenosti, které projevil v tak nádherných básních pozdních padesátých a šedesátých let 19. století jako *Z nekonečně se houpající kolébky*, *Když šeříky vadnou na rozkvetlé zahrádce* a *Cesta do Indie* – termín, který mimochodem E. M. Forster použil v pozdějších letech.

O *Cestě do Indie* bylo zvláště řečeno, že „obsahuje jeho nejkrásněji vyjádřený idealismus“. Jeho hlavním tématem byla otázka položená zapálenými dětmi moderní doby:

„Kampak, ó posměšný živote?“ Setkání moří v Suezském průplavu ani překřížení velkého amerického kontinentu ocelí nás nenaplňuje, jsou to jen stíny většího snu. Musí existovat cesta nejen do Indie, ale

i dál. Duše, „mé skutečné já“, se musí povznést nad tyto materiální úspěchy s cílem posílit svou lásku, své ideály, svou „čistotu, dokonalost a sílu“. Vydejme se na „plavbu vpřed do těchto hlubokých vod“.

Cestuj, ó duše, do Indie,
objasni asijské mýty, primitivní báje...
do dále těkající paprsky ducha, nespoutané sny,
hluboké příběhy a legendy,
odvážné cíle básníků, starodávná náboženství;
Ó vy chrámy krásnější než lilie
zalévané paprsky vycházejícího slunce!
Ó vy báje odmítající vše známé,
vzpírající se poutům
poznáního, tyčící se k nebesům!
Vy vznešené a oslňující věže tyčící se
jako červené růže
s pozlacenými vrcholky!
Věže bájí nesmrtelných formovaných
z osudových snů!
Vás také plně vítám stejně jako ostatní!
Vás také s radostí pronáším a opěvuji!

Whitmanovo stálé formulování a přeformulování pojetí „skutečného já“ – „procházím smrtí s umírajícím“ – přináší na mysl učení reinkarnace, jak ji popisuje *Gíta*.

Raní američtí indologové

Americká orientální společnost byla založená v roce 1842, ovšem studium sanskrutu začalo na amerických

univerzitách až o několik let později. První americký sanskrtský učenec, který získal jistou reputaci, byl Edward Elbridge Salisbury (1814-1901), který učil na Yaleově univerzitě (Elihu Yale samotný projevoval zájem o Indii a měl hluboký respekt k *védské* filozofii). Další raný sanskrtolek, Fitzedward Hall (1825-1901), studoval na Harvardu v roce 1846, ale opustil školu, aby se vydal hledat uprchlého bratra shodou okolností právě v Indii, kde zároveň pokračoval ve svých studiích indických jazyků, a dokonce se stal lektorem a profesorem sanskrtu v Benáresu. Byl prvním americkým učencem, který redigoval sanskrtský text – *Višnu Puránu*.

Jeden ze Salisburyho studentů na Yaleově univerzitě, William Dwight Whitney (1827-1901), se stal uznávaným sanskrtolelem díky své práci během studií v Berlíně pod vedením takových významných německých učenců, jako Bopp a Weber. Whitney se stal řádným profesorem sanskrtského jazyka a literatury na Yaleově univerzitě v roce 1854, napsal svou klasickou Sanskrtskou gramatiku (1879) a byl nestorem indologů své doby. Whitneyho v roli vedoucího katedry sanskrtských studií na Yaleově univerzitě následoval Edward Washburn Hopkins (1857-1932). Hopkins byl výborným učencem, ale získal si jméno především svými výklady indického náboženství. Jeho kniha *Náboženství Indie* (1895) byla po mnoho let jednou z hlavních prací na toto téma dostupnou v Americe a jeho *Počátky a evoluce náboženství*, vydané v roce 1923, se velmi dobře prodávaly.

K Yaleově univerzitě se časem připojil Harvard a počínaje Jamesem Bradstreetem Greenoughem (1833-1900) měl řadu významných sanskrtských učitelů, mezi kterými byl nejvýznačnějším Charles Rockwell Lanman,

který vyučoval více než čtyřicet let a publikoval taková díla jako Sanskrtská čítanka a Počátky hinduistického panteismu. Ale jeho největší přínos byl v plánování a vydávání Harvardské orientální edice. Ve své době zapůsobil na své studenty, kteří později dosáhli literární proslulosti, jako byli T. S. Eliot, Paul Elmer More a Irving Babbitt. Tradice amerických indologů byla na vysoké úrovni udržována těmi, kteří následovali: A.V. William Jackson, Franklin Edgerton, W. Norman Brown, Joseph Campbell a další.

T. S. Eliot a tři základní ctnosti

T. S. Eliot, který se narodil v St. Louis v Missouri, studoval na Harvardu, Sorbonně a Oxfordu a získal Nobelovu cenu za literaturu v roce 1948. Intelektuálně čerpal z Danteho, Shakespeara, z Bible, ze svatého Jana od Kříže a jiných křesťanských mystiků, z řeckých dramatiků, z Baudelaira a z *Bhagavad-gíty*. Ať už v Pusté zemi, Čtyřech kvartetech, Popeleční středě nebo Vraždě v katedrále, je na něm jasně patrný vliv indické filozofie a mystiky.

Eliot poprvé narazil na východní filozofii a náboženství, když mu bylo dvacet tři let a studoval na Harvardu. Není zaznamenáno, co zažehlo jeho zájem o vědecké myšlení, ale brzy se začal zabývat sanskrtem, pálijštinou a Pataňdžalioho metafyzikou. Přečetl také *Gítu* a *Upanišady*, což je zřejmé ze závěrečných řádků Pusté země. Pustá země je zakončena zdůrazněním Tří základních ctností z druhé *Bráhmany* z *Brihadáranjaka Upanišady*: *damyata* (sebeovládání), *datta* (dobročinnost) a *dayadhvam* (soucit), a stav mysli, který navozuje

následování příkázání a je vyjádřen požehnáním *šánti šánti šánti*, který Eliot sám zhruba přeložil jako „mír, který přináší porozumění“. Je to ale *Gíta*, která evidentně zanechala trvalý otisk v Eliotově mysli. To se týká nejen Pusté země, ale také Čtyř kvartetů, Neobydlených ostrůvků (*Dry Salvages*) a Rodinného shromáždění. Tolerance hlásaná *Gítou* se odráží v Eliotově užívání metafor čerpajících z různých náboženství. Jak prof. Philip R. Headings poznamenal ve své studii o básníkově: „Žádný vážný student Eliotovy poezie si nemůže dovolit ignorovat jeho raný a stálý zájem o *Bhagavad-gítu*.“ V jistém smyslu Eliot kráčí ve stopách velikánů Emersona a Thoreaua a raných Transcendentalistů, ale jak se zdá, s větším pocitem naléhavosti a významu. Je zde ostřejší, naléhavější vnímání toho, co trvá a mělo by trvat, a neustálý požadavek, že všechny tradice literatury, hudby, malířství, architektury a filosofie mají být používány dle svých správných duševních nebo náboženských účelů. V tomto smyslu Eliotovo poselství je poselstvím *Gíty*, o prospěšnosti veškerých aktivit: nadčasové poselství, které je těžší pochopit, protože musí být spojeno s podstatou, náladou a perspektivou jeho básní.

Závěr

V moderní době (od smrti T. S. Eliota v roce 1965) vliv indického duchovního myšlení v Americe učinil mílové kroky. Turbulentní období hledání míru šedesátých a sedmdesátých let otevřelo dveře pro alternativní myšlení a duchovní Indie byla přivítána s otevřenou náručí. Slova jako *dharma* a *karma* byla zařazena do

anglických slovníků a miliony Američanů praktikují nějakou formu meditace, nebo se o ni alespoň pokouší.

Seznam významných myslitelů posledních dvaceti let, kteří byli hluboce ovlivněni duchovními vlivy Indie, je příliš dlouhý, než abychom se jím zde mohli probírat. Jasnost transcendentálních myšlenek, v tichosti připlouvajících od břehů Indie, projevující se v hudbě, umění a v literatuře, jakož i na politické scéně, má na americkou veřejnost větší vliv (třebaže mnohdy jen podprahově) než jakákoli jiná cizí kultura.

I když jsme v první polovině osmdesátých let zažili mírný odklon od duchovních ideálů, zdá se, že to bylo jen chvilkové zaváhání. Materiálně vyčerpaní yuppies* opět hledají hlubší hodnoty, a spiritualisté z New Age, z nichž většina akceptuje reinkarnaci, zákon karmy, meditaci, zpívání manter a vegetariánství, vyplňují tuto duchovní prázdnotu. Samozřejmě existují bezohlední lidé, kteří se snaží materiálně přizivit na tomto duchovním tržišti, a komunita New Age je bohužel promořena napodobováním. Ale vzácné zboží duchovních klenotů *Véd*, *Gít*y a dalších indických literárních skvostů i nadále ukazují v pravém světle, jak správně žít v moderním světě plném hmotného blahobytu. S duchovním zrakem Východu a materiálními nohama Západu mohou chromý muž a slepec jednou provždy vidět a kráčet cestou osvobození od všech úzkostí.

---

* Střední generace s úspěšnou kariérou, pozn. překl.

Héliodórovův sloup

Většina *vaišnavů* uvádí, že se Kršna zjevil před 5 000 lety, a obecně popisují *védskou* civilizaci a *vaišnavismus* jako velmi staré. Ale jaký nepopiratelný, empirický důkaz máme pro toto tvrzení? Jistě musí existovat nějaký archeologický nález nebo jiná skutečnost, které toto tvrzení potvrdí nebo vyvrátí. Budeme zkoumat nejvýznamnější archeologické objevy, které jasně ukazují dávnověkost uctívání Kršny a pradávnost *vaišnavismu*.

Hned na úvod však musíme konstatovat, že není tak snadné přijít s jednoznačným historickým důkazem o stáří *védské* civilizace, neboť se zdá, že *védská* kultura sama o sobě příliš nedbala na vedení historických záznamů. O. L. Chavarría-Aguilar ve své knize *Tradiční Indie* píše o Indech: „Bylo by obtížné najít národ, který by ještě méně dbal o historii.“ *Védská* civilizace věří v zaznamenávání věčného a nekonečného. Dočasně detaily každodenního života (o které se tolik zajímají současní lidé) nemusí být zapisovány, protože mají jen malý vliv na větší, významnější cíle lidského života. Volný čas by měl být využíván k seberealizaci, ke snaze o sebe-kultivaci a k uctívání Boha, a ne k omílání aktuálního či minulého dění. O starověké Indii tak neexistují prakticky žádné historické záznamy, na jaké jsme zvyklí

ze západního pojetí dějin, protože žádný z nich nebyl zapsán.

Do tohoto vakua historických údajů o indické minulosti během posledních několika set let vstupovali evropští učenci a je zajímavé sledovat, jak se začali zabývat tím, co našli. Náboženští učenci byli velmi udiveni, když vypožorovali pozoruhodné podobnosti mezi životem a filozofií Kršny a Ježíše Krista. Jako obranný reflex automaticky předpokládali, že Indové museli narazit na křesťanství v prvních stoletích po Kristovi a že hodně z tohoto převzali do své vlastní náboženské tradice. Tento ponižující náhled na *vaišnavismus* byl nazýván „teorií výpůjčky“ a získal na Západě mnoho příznivců. Z tohoto úhlu pohledu píše například Hemčandra Rajčaudhuri ve své knize Materiály pro studium raných dějin vaišnavské sekty: „Počátky náboženství bhakti (oddanosti) v Indii byly podle názoru několika významných západních učenců událostí ryze křesťanského původu. Křesťanství, podle těchto učenců, mělo větší či menší vliv na uctívání a příběh o Kršnovi.“

P. Georgi byl první západní učenec, který v roce 1762 v Římě přišel s touto teorií. Ve svém Alphabetum Tibetanum napsal, že „Kršna“ je jen „zkomolenina jména Spasitele; skutky skvěle odpovídají jménu, ačkoli byly bezbožně a rafinovaně znečištěny těmi nejpodlejšími podvodníky.“ Extrémní fanatismus Georgiho názorů byl velmi brzy zavržen jinými západními učenci. Dokonce i pro-křesťanští vědci připustili, že jméno Kršna existovalo před narozením Ježíše, ale stále tvrdili, že život Kršny a filozofie *vaišnavismu* prošly zásadní transformací díky křesťanskému vlivu.

Albrecht Weber ve své monografii *Über die Krishna-janmasthan* poukázal na mnoho nápadných podobností mezi příběhy narození Kršny a Ježíše. Následující citát z jeho práce poukazuje na mnohé z nich:

Vezměme si například prohlášení z Višnu Purány, že Nanda, Kršnův pěstounský otec, šel v době jeho narození se svou těhotnou ženou Jašódou do Mathury zaplatit daně (srovnej s Lukášem II, 4, 5), nebo vyobrazení narození Kršny v chlévě neboli pastýřském domku, který odpovídá jesličkám, a pastýři a pastýřky a vůl a osel, kteří stojí kolem ženy, která spí klidně beze strachu na svém lůžku. Pak příběhy o pronásledování Kamsou, o masakru neviňátek, přechodu řeky (Christophorus), nádherné skutky dítěte, léčebné vlastnosti vody, ve které byl umyt, atd., atd. Zda líčení uvedená v *Džaimini Bháratě* o vzkříšení mrtvého syna Duhšaly Kršnou, o vyléčení Kubdži a o tom, jak jej polévala nádobou s roztokem vonných esencí, o moci jeho pohledu, který umí odejmout hřích, a další podobné záležitosti přišly do Indie ve stejné souvislosti s narozeninovými oslavami, to vše zůstává jen otázkou.

Weber dokonce tvrdil, že celý *védský* systém avatárů neboli vtělení Boha byl „vypůjčen“ z „vtělení Ježíše Krista“.

Dr. F. Lorinser přeložil *Bhagavad-gítu* a porovnával ji pečlivě s Novým zákonem. Došel k závěru, jak píše Rajčaudhuri, „...že autor hinduistické básně znal a používal evangelia a učení křesťanských otců.“ Podle Lorinsera, pokračuje Rajčaudhuri, podobnosti byly „... ne ojedinělé a nezřetelné, ale početné a zřejmé...“ V Lorinserově

mysli nebylo pochyb o tom, že *Bhagavad-gíta* byla z velké části „vypůjčena“ z Nového zákona.

Ostatní západní učenci se přeli o teorii výpůjčky. Studie Sira Williama Jonese zjistila, že Kršna je jedním z nejpradávnějších bohů Indie, o kterém *vaišnavové* tvrdili, že se „lišil od všech Avatárů, kteří měli jen (nějakou)... část jeho božství...“ V svém fascinujícím a provokativním díle *O bozích Řecka, Itálie a Indie* Sir William Jones píše:

V hlavním sanskrtském slovníku, sestaveném asi před 2000 lety, jsou Kršna, Vásudéva, Góvinda a jiná jména Boha pastevců smíchána s přídomkem Nárájana neboli Božského Ducha.

V návaznosti na výzkum Sira Jonese šel Edward Moore dokonce tak daleko, že tvrdil, že populární řecké mýty měly nějaký základ ve skutečných událostech, jejichž původ bylo možné vystopovat v Indii. Ani jedna ze stran však nebyla schopna předložit pádný důkaz své koncepce a učenci tak pouze teoretizovali a diskutovali o problému zleva doprava. V Indii existovaly literární důkazy, že *vaišnavismus* předcházel křesťanství, ale tyto důkazy byly zamety pod koberec a byly považovány za nevěrohodné, dokud jiný západní literární zdroj tuto záležitost nerozhodl jednou provždy.

Nejvýznamnější a nejstarší neindický literární záznam o starověké Indii byl nalezen v knize *Indica*, kterou napsal Megasthenés. Ve 3. století před naším letopočtem cestoval Megasthenés po Indii. Král Taxily ho jmenoval velvyslancem královského dvora v Patáliputře u velkého *vaišnavského* panovníka Čandragupty. Je zřejmé, že během svého pobytu Megasthenés rozsáhle psal o tom,

co viděl a slyšel. Bohužel, žádná z Megasthenových původních knih nepřežila působení zubu času. Díky Megasthenovým raným řeckým a římským komentátorům, jako byli Arriános, Diodórus a Strabón, jsou nám dnes fragmenty jeho původní práce k dispozici, stejně jako Megasthenovo hlavní sdělení. Dr. Hein píše, že Megasthenés „popsal Mathuru jako místo velkého regionálního významu a označil, že byla tehdy, stejně jako dnes, centrem uctívání Kršny.“

Christian Lassen byl první západní učenec, který díky Megasthenovi zpochybnil „teorii výpůjčky“. Poznamenal, že Megasthenés dal Kršnovi pseudonym Héraklés a že tento „Héraklés“, neboli Kršna, byl uctíván jako Bůh v oblasti, jíž protéká řeka Jamuna.

Uznávaný indolog Richard Garbe souhlasil s Lassenovou analýzou a označil Megasthenovo svědectví za nesporné. Brzy i učenci jako Alan Dahlquist, kteří dříve zastávali „teorii výpůjčky“, změnilí názor a připustili, že (Dahlquistovými slovy) Garbe „smetl Weberovu teorii jednou provždy“. Život Kršny a náboženství *vaišnavismu* nebyly ovlivněny křesťanstvím, ale objevily se na indické půdě nezávisle a byly dobře zaznamenány už ve 3. století př. n. l.

S Megasthenovými důkazy v ruce se zvýšila důvěryhodnost indických literárních pramenů. Velký gramatik a autor *Jóga Súter*, Pataňďžali, který žil ve 2. století př. n. l., napsal, že Kršna zabil tyrana Kamsu v daleké minulosti. Rajčhaudhuri nám říká, že přesná slova byla *chirahate kamse* což znamená, že Kamsova smrt nastala v pradávných dobách. Rajčhaudhuri dále píše, že v 5. století př. n. l. uváděl Pánini, největší sanskrtský gramatik, že *vaišnavismus* „byl dokonce v 5. století

př. n. l. náboženstvím *bhakti*“. Kautiljova *Artha-śāstra* ze 4. století př. n. l. odkazuje rovněž několikrát na Kršnu, zatímco *Baudhājana Dharma Sūtra* ze stejného století uvádí dvanáct různých jmen pro Kršnu, včetně těch nejznámějších jako Kéšava, Góvinda a Damódara.

Vzhledem k tomu, že Kršna je zmíněn v předbuddhistické *Āchāndógja Upaniṣadě*, musíme konstatovat, že Kršna žil před Gautamou Buddhou (563?-483? př. n. l.). Písma džinistů posouvají Kršnův život ještě dále do minulosti. Rajčhaudhuri píše: „Džinistická tradice dělá Kršnu současníkem Arištanemiho... který byl bezprostředním předchůdcem Páršvanáthy.... Jelikož Páršvanátha se narodil asi 817 př. n. l., Kršna musel žít dlouho předtím, než v posledních letech 9. století př. n. l.“ Samozřejmě, že *Śrīmad-Bhāgavatam* a *Mahābhārata* samotné umísťují Kršnův život do období asi 3 000 let př. n. l. Ať už bylo přesné datum pozemského příchodu a odchodu Kršny jakékoliv, jelikož existuje velké množství důkazů o dávnověkosti těchto událostí, kniha *The Cambridge History of India* s určitostí prohlašuje, že uctívání Kršny zcela jistě předchází křesťanství o mnoho staletí.

Pojďme nyní obrátit svou pozornost k prvním archeologickým nálezům týkajícím se Kršnovy dávnověkosti. Zdaleka nejdůležitější objev učinil neúnavný generál Sir Alexandr Cunningham v roce 1877. Během archeologického průzkumu v Besanāgaru ve střední Indii jeho pozornost upoutal ozdobný sloup. Dle jeho tvaru jej Cunningham chybně připisoval období dynastie Gupta (300-550 n. l.). Nicméně o třicet dva roků později měl H. H. Lake pocit, že viděl nějaký nápis na spodní části sloupu v místě, kde jej poutníci obvykle potírají ruměl-

kou. Když byla tlustá vrstva červené barvy odstraněna, Lakeho předtucha se ukázala jako správná.

Dr. J. H. Marshall, který doprovázel Lakeho během těchto výzkumů, byl významem tohoto nálezu zcela unešen. V časopise *Žurnál Královské asijské společnosti* v roce 1909 popsal své závěry. Cunningham datoval sloup do příliš pozdního období a mohl se trochu zasnít o hodnotě záznamu, jehož objev mu unikl jen o vlásek.... Pohled na několik odhalených písmen bylo vše, co bylo třeba, aby bylo jasné, že sloup vznikl o mnoho století dříve než za guptovské éry. To bylo opravdu velké překvapení, ale mnohem větší překvapení bylo, když první řádky nápisu přečetl.

Následující přepis a překlad tohoto starobylého nápisu psaného písmem bráhmí byl publikován v časopise *Žurnál Královské asijské společnosti* (Londýn, JRAS, vydáno 1909, str. 1053-54):

1. *devadevasa va (sude)vasa garuda-dhvajo ayam*
2. *karito i(a) heliodorena bhaga-*
3. *vatena diyasa putrena takhashilakena*
4. *yonadatena agatena maharajasa*
5. *amtalikitasa upa(m)ta samkasam-rano*
6. *kashiput(r)asa (bh)agabhadrasa tratarasa*
7. *vasena (chatu)dasena rajena vadhamanasa*

Tento Garudův sloup Vásudévy (Višnu), Boha bohů, zde byl postaven Héliodórem, uctívačem Višnu, synem Diona a obyvatelem Taxily, který přišel jako řecký velvyslanec od velkého krále Antialkida ke králi Kášíputrovi Bhagabhadrovi, zachránce, který panoval šťastně ve čtrnáctém roce svého kralování.

Sloup byl postaven v roce 113 př. n. l. Héliodórem, řeckým velvyslancem v Indii. On, stejně jako Megasthenés, pocházel z Taxily v baktrijské oblasti severozápadní Indie, která byla podmaněna Alexandrem Velikým v roce 325 př. n. l. Za Héliodórových časů Taxila zahrnovala velkou část dnešního Afghánistánu, Pákistánu, a Paňdžábu. Taxilský král Antialkidas vyslal Héliodóra ke dvoru krále Bhagabhady, ale zatímco Megasthenés o Kršnovi a *vaišnavismu* pouze psal, Héliodóros zjistil, že jsou natolik atraktivní, že začal praktikovat *vaišnavismus* pro svůj vlastní duchovní pokrok!

Héliodórův sloup uznává Vásudévu, neboli Kršnu, jako „Boha bohů“.

1. *trini amutapadani-(su) anuthitani*

2. *nayamti svaga damo chago apramado*

Tři nesmrtelné činnosti (kroky)... když jsou praktikovány, vedou do nebe – sebeovládání, dobročinnost, uvědomělost.

Z tohoto nápisu je zřejmé, že Héliodóros byl *vaišnava*, oddaný Višnu.

Rajčaudhuri tvrdí, že Héliodóros byl už s největší pravděpodobností obeznámený s *vaišnavismem* v Taxile, ještě předtím, než odjel do Indie, neboť: „To bylo u tohoto města, kde Džanamedžaja slyšel od Vaišampájany slavný příběh Kuruovců a Pánduovců (*Mahábháratu*)“. Kromě toho se pak Rajčaudhuri domníval, že „Héliodóros z Taxily vlastně slyšel a využil učení velkého eposu“, protože víme od Pániniho, že epos byl „dobře známý lidem v Gandháře (Taxile)“ dlouho před obdobím řeckého velvyslance.

V každém případě v roce 113 př. n. l. Héliodóros veřejně potvrdil tím nejzjevnějším způsobem, že přijímá Vásudévu neboli Kršnu jako „Boha všech bohů.“ Také nechal vytesat na svém sloupu, že „Tři nesmrtelná pravidla, když jsou praktikována, vedou do nebe – sebeovládání, dobročinnost a uvědomělost“. Tyto tři ctnosti se objevují ve stejném pořadí v *Mahábháratě*, což vedlo profesora Kundža Góvindu Svámího z Kalkatské univerzity k závěru, že: „Héliodóros byl dobře obeznámený s texty zabývajícími se *bhágávatským (vaišnavským) náboženstvím*“. Rajčaudhuri souhlasí, že „existuje nějaká úzká spojitost mezi učením *Mahábháraty* a nápisem v Besnágaru“, což dokazuje, že Héliodóros byl oddaný znalý *vaišnavismu*.

Héliodórův sloup také odstranil mýtus, že *védské* náboženství nikdy nedopustilo, aby se jeho členy stali ne-Indové. I když se tato tendence jedinečnosti v Indii tu a tam objevovala (ve *vaišnavismu* mnohem méně), islámský historik Abu Raihan Alberuni tvrdí, že tomu tak nebylo až do dob muslimské invaze do Indie, která začala kolem roku 674 n. l. Alberuni šel do Indie studovat v roce 1017 n. l a zveřejnil své poznatky ve své knize Indica (pozor, nezaměňovat s Megasthenovou prací stejného jména). Došel k závěru, že násilné konflikty a vynucené konverze Indů na muslimy přiměly Indy zaujmout tuto politiku výlučnosti, ale spíše se sebeobrany, než že by to bylo náboženské pravidlo. Zjistil, že mnoho staletí před muslimskými invazemi docházelo ke konverzím a Héliodórův sloup jistě svědčí o této skutečnosti.

Další nálezy

V současné době je Héliodóros přijímán jako nejstarší obyvatel západního světa, který prokazatelně přijal *vaišnavismus*. Mnoho renomovaných učenců, jako dr. A. L. Basham a dr. Thomas Hopkins navíc prohlašují, že Héliodóros nebyl jediný řecký konvertita. Dr. Hopkins, vedoucí katedry religionistiky na Franklinově a Marshallově univerzitě, říká:

Héliodóros pravděpodobně není jediným cizincem, který přijal *vaišnavské* praktiky oddanosti (i když asi byl jediný, kdo postavil sloup, nebo alespoň jediný, který ještě stojí). Jistě muselo být mnoho dalších.

Védské náboženství se vnímalo jako univerzální a vítalo všechny národy do svého náručí. Jak Rajčhaudhuri píše:

Nápis z Besnágaru svědčí o zájmu bhágavatů o přijímání jejich víry v předkřesťanských staletích a ukazuje, že jejich náboženství bylo natolik znamenité, že dokázalo zaujmout i srdce kultivovaných Řeků, a natolik liberální, že je pozvalo do svého náručí.

Další důležitý nález týkající se historie *vaišnavismu* učinil generál Cunningham v malé vesnici Mora, jedenaáct kilometrů západně od Mathury. V roce 1882, na terase u staré studny, objevil velkou kamennou desku s vytesanými nápisy. I když více než polovina z nápisů na pravé straně už byla zničena, zbytek byl čitelný. Po jejím přepisu byla kopie nápisu publikována v Archeologických průzkumech Výroční zprávy Indie. Poselství bylo jasné. Nejenže byl po staletí před Kristem uctíván

Kršna, ale i Jeho expanze a společníci, zejména „pět hrdinů Vršniovského rodu“. Z vědeckého bádání je zjevné, že to jsou Kršna (Vásudéva), Balaráma (Sankaršana), Pradjumna, Sámba a Aniruddha.

V roce 1908 dr. Vogel přemístil desku ze studny v Moře do muzea v Mathure a snažil se upravit překlady nápisů, aby uvrhly *védské* náboženství do špatného světla. Obsah nápisů však již byl odborně publikován a byl dobře znám v akademických kruzích a tak se snahy dr. Vogela o překroucení překladů nezdařily. Komplexní teologie, metafyzika a kosmologie *sanátana-dharmy* a *vaišnavismu* určitě byly velmi rozvinuté již několik století před Kristem. Nápis na studni v Moře jsou důležitým archeologickým důkazem, který potvrzuje tento historický fakt.

V obci Ghosundi v okrese Čitor v Rádžastánu se našel text, který do značné míry kopíruje poselství ze studny v Moře. Jako první přinesl tyto důkazy na světlo Kavirádža Šjámala Dása v Žurnálu bengálské asijské společnosti. Dnes je možno nápis shlédnout v muzeu Victoria Hall v Udaipuru.

Část tohoto nápisu, kterou bylo možno přečíst a která je relevantní k této kapitole, zní následovně:

(toto) kamenné zábradlí (bylo postaveno) pro účely uctívání v Narájanově svatyni, (věnované) Požehnaným (*bhagavabhyam*) Sankaršanovi a Vasudévovi, bohům...

Nápis je v sanskrtském písmu nazývaném severní bráhmí, což nápis datuje do 2. století př. n. l., buď v pozdním období vlády maurjovské dynastie, nebo v počátku vlády dynastie Šungů. Poblíž byl nalezen

téměř totožný nápis, kterému se říká hathi-vádský nápis. Tyto nápisy také vyvrátily mýtus, že Kršna byl uctíván pouze kšatriji, neboli indickou třídou vládců a vojáků, do níž Kršna náležel. Podle K. P. Džajaswala a jeho díla Archeologický průzkum Indie tyto nápisy ukazují, že bráhmani, kněžská a intelektuální třída, také uctívali Kršnu jako „Pána všech“ a tedy *vaišnavismus* prostupoval celou indickou společností.

Stejnou informaci nalezneme ve známém nápisu z jeskyně v Nánaghátu v dnešním státě Maháráštra, kde Vásudéva a Sankaršana (neboli Kršna a Balaráma) jsou zahrnuti ve vzývání bráhmany. Rajčaudhari dále píše:

Nánaghátský nápis dále ukazuje, že *bhágávatské* (*vaišnavské*) náboženství již nebylo omezeno na severní Indii, ale šířilo se dále na jih a uchvátilo srdce houževnatých lidí Maháráštry. Z Maháráštry dále směřovalo do tamilské země a pak proudilo zpět s novým elánem do těch nejdlejších koutů hinduistického světa.

Dle epigrafických základů je tento nápis přesvědčivě datován do druhé poloviny 1. století př. n. l.

Nápisy na studni v Moře a v Ghosundi nám říkají, že bohaté a komplexní *vaišnavské* pojetí Boha a Jeho úplných expanzí do hmotných vesmírů bylo již dobře známé v prvních dvou stoletích před naším letopočtem. *Šrímád-Bhágavatam* říká, že když se na Zemi zjeví původní Božská Osobnost neboli Kršna, je vždy doprovázen různými úplnými expanzemi, které všechny disponují veškerými energiemi a jsou hodny uctívání. *Šrímád-Bhágavatam* říká: „Pán Kršna, Božská Osobnost, si spolu s Balarámou hráli jako lidské bytosti, a takto v utajení

vykonali mnoho nadlidských činů.“ A. Č. Bhaktivédanta Svámí Prabhupáda vysvětluje systém Božské expanze:

Balaráma a Kršna jsou původní podoby Pána. Kršna je Nejvyšší Božská Osobnost a Balaráma je první úplná expanze Pána. Z Balarámy se dále projevuje první formace úplných expanzí: Vásudéva, Sankaršana, Aniruddha a Pradjumna. Pán Šrí Kršna je Vásudéva, a Balaráma je Sankaršana.

Mnoho numismatických důkazů rovněž potvrzuje dávnověkost Kršny. Například vykopávky u Ai-Khanum podél hranice Afghánistánu a Sovětského svazu, provedené P. Bernardem a francouzskou archeologickou expedicí, odkryly šest čtverhranných bronzových mincí vydaných indo-řeckým panovníkem Agathoklesem (asi 180-165 př. n. l.). Mince mají nápisy jak v řečtině, tak v bráhmí, a především je zajímavé, že ukazují obrázky Višnu neboli Vásudévy, nesoucího čakru a nádobu ve tvaru hrušky neboli lasturu, což jsou dva ze čtyř hlavních posvátných symbolů Boha ve *vaišnavismu*. Mnoho jiných nálezů starověkých mincí také dokazuje dávnověkost uctívání Kršny v Indii.

Závěrem můžeme říci, že množství empirických důkazů dnes dokazuje, že Kršna a *vaišnavismus* předcházejí křesťanství. Četné literární, archeologické a numismatické zdroje přinesly nezpochybnitelné důkazy. *Vaišnavismus* a křesťanství však nepochybně vykazují úžasné podobnosti. V šovinistické a sektářské atmosféře osmnáctého a devatenáctého století tato podobnost vedla většinu západních učenců k přijetí nyní zdiskreditované „teorie výpůjčky“. Tento přístup však způsobil více než jen zkreslení pravdy. Ve 20. století

přímo vedl ke dvěma velkým válkám bezprecedentní krutosti a ničivosti. Proto vnímaví a soucitní lidé vnímají tyto postoje jako zastaralé a inteligentní lidé, místo aby na nich lpěli, nyní spíše hledají cestu jednoty. Dokonce i v náboženství je jedním z hlavních současných postojů ekumenický duch, touha spíše zdůraznit naše podobnosti s jinými lidmi, národy a náboženstvími, než hledat rozdíly.

Pokud lidé na Západě dokáží upustit od svého defenzivního postoje a podívají se na *vaišnavismus* nezaujatými očima, uvidí náboženství a filozofii, které prostřednictvím Řeků pomáhalo utvářet duši samotné západní civilizace a jejího největšího náboženství, křesťanství.

Existuje Bůh?

Otázka: Mám kamaráda, který říká, že nemůžeme vědět, zda Bůh existuje, protože Ho nemůžeme vidět. Proto říká, že není dobré založit svůj život jen na nějaké domněnce. Také se ptá, proč zbožní lidé citují písma – nejsou snad schopni myslet sami za sebe?

Odpověď: Zbožní lidé citují písma, protože písma jsou zaznamenané příklady těch vysoce pokročilých duší a velkých myslitelů, kteří šli při hledání Absolutní Pravdy před námi. To, co zaznamenali ve svých úvahách a ve svých učených pojednáních, tomu dnes říkáme písma. Zkušenosti, co je dobré a čemu je potřeba se vyhnout na cestě vedoucí k vědomí Boha, jsou zaznamenány v písmech. Slova písem jsou tak jako mnoho majáků, které nám ukazují cestu přes mlhu nebo temnotu hmotného pojetí života.

Hloupí lidé nemohou pochopit písma. Pouze ti, kteří mají *buddhi*, neboli očištěnou inteligenci, je mohou pochopit. Není snad znakem inteligence využit znalostí, které jsou již zaznamenány v autorizovaných knihách? U soudu přeci právník cituje předchozí případy z právních sborníků. Budeme si myslet, že soudce nemá schopnost samostatně myslet jednoduše proto, že cituje

právní sborníky? Lékaři také často hledají v mnoha odborných knihách ve snaze o vyléčení pacienta trpícího nějakou nemocí. Měli bychom si snad proto myslet, že lékař sám neumí diagnostikovat pacienta?

Zkušenost nám ukazuje, že dobrý lékař i dobrý právník používá množství příslušných knih pro vyhledávání potřebných údajů. Tak proč by to mělo být jinak při hledání Boha? Jsou-li k dispozici příslušné knihy, proč je nevyužít? Písma jsou psána na základě osobních zkušeností těch, kteří byli úspěšní v oblasti vědomí, vědomí Boha. Písma říkají: „Toto bylo objeveno. Jděte a ověřte si to sami.“

Člověk se znalostí písem je ve skutečnosti svobodný myslitel a uvažuje sám za sebe. Schopnost samostatně myslet je ve skutečnosti kvalifikací stát se vědomým si Boha. Hloupý člověk nemůže dosáhnout vědomí Boha. Kdo je hloupý člověk? Ten, kdo si myslí, že je hmotné tělo, které se skládá z hmotných prvků. Takoví lidé nemohou myslet ve svůj prospěch, protože nevědí, kdo jsou, co je jejich skutečným já. Pod vedením písem se člověk stává vědomým si svého vlastního já a poté začíná skutečné myšlení. Teprve poté můžeme myslet v našem skutečném zájmu.

Lidé pohroužení v hmotném vědomí nikdy nebudou myslet v souladu se svým skutečným já, protože takoví lidé jsou vždy pod vlivem mentálních a tělesných dojmů z hmotného těla, které není skutečné. Pouze ten, kdo pochopil rozdíl mezi hmotou a duchem, může myslet na svůj skutečný prospěch. Takoví lidé si vždy vezmou na pomoc písma a jednají v souladu s jejich doporučením. Proto není známkou slabosti, když někdo cituje písma. Spíše je to známkou duchovní pokročilosti.

Někdo může ale namítnout, že jestli Bůh existuje, musíme to nějak dokázat. Řekne: „Ukaž mi Boha, chci Ho vidět.“ Ale my můžeme říci: „To, že nejste schopni Boha vidět, ještě nedokazuje, že Bůh neexistuje.“ Může slepec říci, že slunce neexistuje jen proto, že ho nevidí? Slepec nemůže vidět slunce, ale jeho slepota nemůže vyloučit existenci slunce.

Argumentace může pokračovat a někdo může namítnout, že slepý člověk nemůže vidět slunce, ale může cítit příjemné teplo slunečních paprsků. Takže musíme být schopni mít nějaký hmatatelný zážitek existence Boha před tím, než Ho plně přijmeme. Na tom není nic nerozumného. Hmotné oko sice není schopné vidět transcendentální podobu Boha, ale můžeme cítit, že Bůh existuje. Pocit je vyšší a spolehlivější orgán vnímání než zrak. Ale ten pocit není jen povrchní, stejně jako vnímání slunečních paprsků není povrchní, to vnímáme z hloubi srdce. Pocitem srdce můžeme potvrdit, že Bůh existuje. Bůh je v nejniternejší hloubi našeho bytí. Jeho existence může být vnímána na té nejhlubší úrovni našeho vědomí, v našem srdci. Ve skutečnosti je to hluboce osobní zkušenost, není to žádná vnější turistická atrakce. Myslíte si, že zvoláme: „Ukaž mi Boha!“ a On přijde a jednoduše zatančí před našima očima? Tak to nefunguje. Je potřeba mnoho předchozích kroků, pokud chceme Boha vidět. To dává smysl. Musíme se kvalifikovat. „Napřed si to musíme zasloužit, teprve pak po tom můžeme toužit.“ Existuje snad v tomto světě nějaká cenná věc, kterou můžeme mít bez námahy, kdykoliv se nám zachce? Stačí si snad jen říct: „Chci být bohatý!“, a zbohatnu? Ne – je potřeba mnoha věcí, než se tak stane. Stačí říct: „Chci být doktor!“ a stanu se

okamžitě doktorem? Ne. Tak proč bychom si měli myslet, že požadavek, abychom viděli Boha, by měl být splněn okamžitě? Napřed si zasloužit, teprve pak toužit.

Ateista nemá žádný důkaz, že Bůh neexistuje. Není tedy naopak riskantní zakládat svůj život na něčem, co je jen pouhým dohadem? Postavení věřícího je v mnoha ohledech pozitivnější než postavení ateisty. Zkusme se zamyslet nad následujícím příkladem: jsou dva muži – jeden z nich je věřící a druhý je ateista. Každý žije svůj život podle svého přesvědčení a nakonec oba musí zemřít. Představme si jen pro ilustraci, co se stane, když zemře věřící a Bůh ve skutečnosti neexistuje. Co se stane? Věřil v Boha, ale Bůh neexistuje. Co na tom záleží? Přišla smrt, život končí a je hotovo. Nic nezíská, nic neztrácí, je prostě konec. Ale co se stane, když zemře ateista a ve skutečnosti se mýlil. Bůh existuje! Co potom? Co dělat? Už je příliš pozdě. Znovu se narodí v hmotném světě a bude trpět a radovat se podle svých skutků z minulého života. Být ateistou je ve skutečnosti mnohem riskantnější. Postavení věřícího je vždy bezpečnější a lepší než postavení ateisty.

Oddaní Kršny nejsou *muktivádí* (netouží po osvobození z hmotného utrpení). Podobně nejsou ani *džňání* (nechtějí poznat Boha skrze empirické poznání, spekulace a kalkulace). Oddaní Kršny nejsou ani *karmí* ani *sahadžijové* (sensualisté, kteří chtějí poznat Boha svými hmotnými smysly, jako je oko apod.). Oddaní Kršny jsou *bhaktové* – prostě chtějí milovat Boha a opětování jejich lásky k Němu je největší potvrzení Jeho existence.

Byla védská civilizace pokročilá?

Otázka: Byla *védská* civilizace pokročilá? Pokud ano, tak jak?

Odpověď: Ano. *Vědy* vždy pomáhaly pokroku lidské civilizace, protože tato literatura informuje zvědavé lidské bytosti o jejich věčné povaze, o Nejvyšším Pánu, o hmotném světě, o zákonech karmy a o procesu osvobození se ode všech hmotných utrpení.

Vědy pomohly k pokroku lidské civilizace ne jednou, ale mnohokrát, počínaje samotným stvořením. Na počátku stvoření existoval pouze Brahmá a ten začal pátrat po původu své existence. Brahmá obdržel *mantru* od Kršny a později *védské* poznání, které mu bylo zjeveno. Následně učil *védské* poznání své syny, jako je Nárada. To byl ve skutečnosti začátek civilizace.

O něco později byly *védské mantry* ukradeny z Brahmovy mysli dvěma asury (démony), kteří se jmenovali Madhu a Kaitabha. Višnu pak znovu učil Brahmou *Védám* v podobě, kterou nyní známe jako *Pañčarátri*ka. Dle mínění Šrí Višnu, který je udržovatelem tohoto vesmíru, nemůže existovat žádná civilizace bez vedení *Véd*. Na tom není nic divného.

Civilizace, má-li být takto nazývána, musí být založena na úplném a řádném poznání jak věcí materiálních, tak i duchovních. Kompletnímu poznání jako celku říkáme *Vědy*. Na začátku věku Kali, asi před 5 000 léty, byly *Vědy* sepsány a jsou tak nyní k dispozici v knižní formě. Jakémukoliv inteligentnímu muži nebo ženě se jistě vyplatí využít těchto knih k rozvoji civilizovaného lidského života.

V minulosti bylo mnoho období, zvláště zde v Indii, kdy se králové velmi důkladně řídili příkazy *Véd* a vládli svým královstvím podle nich. Takovým civilizacím se obecně materiálně dařilo a zároveň mnozí jednotlivci udělali velký duchovní pokrok. Vidžajanágar, město, které nikdy nebude zapomenuto, je jedním takovým příkladem.

Historie Vidžajanágaru byla důkladně popsána v mnoha učebnicích. Když známý cestovatel Marco Polo přijel ve 12. století do Vidžajanágaru, žasnul nad tím, jak neuvěřitelně byla tato civilizace rozvinutá. Dokonce řekl, že nikde na světě neexistuje vyspělejší civilizace. A je třeba připomenout, že Marco Polo byl Benátčan, který už viděl největší civilizace nejen v Evropě, ale při svých mnohých cestách viděl velké civilizace celého světa, včetně Číny. Ale na Indii, jejímž základem civilizace byly vždy *Vědy*, hleděl s tím největším obdivem.

Lidská forma života je v konečném důsledku určena pro seberealizaci a *Vědy* jsou zcela jistě určeny k tomuto cíli. *Vědy* však také doporučují i jiné činnosti, jako je například hmotný požitek a povznesení na nebeské planety. Tyto věci jsou ve *Védách* doporučeny pro lidi méně inteligentní, kteří nechápou konečný cíl života. Pokud se člověk bude řídit příkazy *Véd*, pak se bez ohledu na

svůj původní motiv bude krok za krokem postupně rozvíjet a nakonec se stane plně si vědomý Boha.

V oblasti hmotného života *Vědy* dávaly a stále dávají velký důraz na to, aby lidská společnost byla co nejcivilizovanější. Architektura, medicína, astronomie, politika, metalurgie, bojová umění, hudba, farmakologie – to jsou jen některé z nejvýznamnějších *védských* vědních oborů. Moudrost *Véd* dodneška nepřestává překvapovat a pomáhá rozvíjet pokrok civilizace v Indii i v zahraničí.

Stovky tisíc vzdělaných osob a lékařů na Západě se obrací k *ájurvédě* pro její pozoruhodné přínosy v efektivní diagnostice a léčbě chronických onemocnění, pro které západní medicína má jen prostředky na mírnění bolesti a utrpení. Není pochyb o tom, že *ájurvéda*, matka všeho uzdravování, je nejrychleji rostoucí lékařskou vědou v dnešním světě.

Stejně působivý, ale západní veřejnosti méně známý, je *védský* přínos v matematice. Bez nadsázky se dá říci, že by nebylo matematiky, jak ji známe dnes, kdyby nebylo zásadního přínosu *Véd*. Ve skutečnosti to jsou nejen čísla, která se dnes používají všude na světě, jež jsou *védského* původu (nesprávně nazývána jako arabská, neboť do Evropy dorazila přes Arábii), ale *védská* matematika zavedla kromě jiného pojmy jako nula, jednoduchá a složená čísla, aritmetické posloupnosti, desítková soustava, zlomky a další.

Mohli bychom pokračovat ve výčtu *védských* přínosů lidské civilizaci, ale nechceme, aby naše odpověď byla příliš dlouhá. Je však důležité poznamenat, že jedním z hlavních přínosů *Véd* je jejich systém společenské organizace známý jako *varnášrama*, který je přirozený a zároveň velmi sofistikovaný. Tento systém rozděluje

lidi v souladu s jejich vrozenými sklony a fázemi života a postupně vede všechny směrem k vědomí Boha s ohledem na současnou situaci každého a jeho příslušný výchozí bod.

Védy sepsal mudrc Vjásadév a jeho pojednání známé jako *Védánta-sútra* bylo vždy považováno za vrcholné poznání. Ani po sestavení *Védánta-sútry* však nebyl zcela spokojen. Na pokyn svého duchovního mistra Nárady Muniho poté sepsal *Šrímad-Bhágavatam* a dosáhl konečně dokonalosti. *Šrímad-Bhágavatam* je proto považován za nejprospěšnější *Védu* pro lidi ve věku Kali.

*kṛṣṇe sva-dhāmopagate
dharma-jñānādibhiḥ saha
kalau naṣṭa-dṛṣām eṣa
purāṇārko ’dhunoditaḥ*

Tato *Bhágavata Purána* září jako slunce. Vzešla bezprostředně poté, co se Pán Šrí Kršna navrátil do Svého vlastního sídla, doprovázen náboženstvím, poznáním atd. Lidem, kteří vlivem hluboké temnoty nevědomosti tohoto věku Kali pozbyli veškerou schopnost vidět, přinese světlo tato *Purána*. (*Bhágavatam* 1.3.43)

V naší moderní době mnoho mudrců a velkých myslitelů jako Bhaktisiddhánta Sarasvatí Thákur a A. Č. Bhaktivédánta Svámí Prabhupáda doporučují *Šrímad-Bhágavatam* jako nejdůležitější knihu na světě. *Šrímad-Bhágavatam* může jistě pomoci pokroku civilizace, protože poskytuje přímé vnímání sebe sama prostřednictvím realizace a umožňuje být v bezprostředním kontaktu s Nejvyšší Osobou, Šrí Kršnou.

Na závěr chceme říci, že každá východní nebo západní civilizace, která čerpá z *Véd*, jistě učiní velký pokrok. Jedinou podmínkou je, že lidé musí přijmout pokyny *Véd* se vší vážností.

Avatár v každém druhu

Otázka: Šrí Kršna se zjevuje v různých vesmírech ve Svých nesčetných podobách. Některé vypadají jako člověk, zatímco jiné se podobají nižším druhům, jako jsou kanec, ryba, želva atd. A. Č. Bhaktivédanta Svámí Prabhupáda píše:

Existuje nespočetně mnoho hmotných vesmírů a v každém z nich je nekonečné množství planet, které jsou osídleny různými druhy živých bytostí v různých kvalitách přírody. Šrí Višnu se zjevuje v každém vesmíru a v každém jednotlivém druhu žijících společenství. Své transcendentální zábavy projevuje mezi živými bytostmi, aby v nich vyvolal touhu vrátit se zpět k Bohu. Pán nikdy neztrácí Své původní transcendentální postavení. Projevuje se však ve zdánlivě rozličných podobách, podle času, podmínek a dané společnosti. (*Bhágavatam* 1.2.34 výklad)

Lidské tělo je nejlepší pro dosažení seberealizace. Zvířata pouze jí, páří se, spí a brání se. Nemohou pochopit Boha. Přesto Šríla Prabhupáda říká, že Kršna je přítelem jak lidské, tak i zvířecí společnosti. Myslím, že když se zjevuje mezi lidmi, aby nás osvobodil, tak bude dávat smysl, že se zjevuje i mezi zvířaty, aby je osvobodil. Zajímalo by mě, jestli se u různých druhů tento proces

liší. Když se zjevuje mezi lidmi nebo vyššími druhy, může osvobodit ty ve Své bezprostřední společnosti, a poté je toto učení zaznamenáno pro inspiraci dalším potomkům. Když se Pán zjevuje mezi nižšími druhy, jak je osvobozuje? Nemohou praktikovat náboženství tak, jak to dělají lidé (ačkoli Pán Čaitanja přivedl i jeleny, tygry a slony ke zpívání Haré Kršna a osvobodil psa Šivánandy Sény). Osvobozuje pouze současnou generaci příslušného druhu? (Zvířata přece neudrží psané historické záznamy.)

Moje otázka asi bude působit divně, ale zajímalo by mě, jestli nám k tomu *áčárjové* zanechali nějaké vysvětlení.

Odpověď: Koncept, že se Bůh vtěluje do nižších živočišných tvorů, než jsou lidé, vždycky trápil mysl západních teologů. S tímto vědomím Šríla Bhaktivinóda Thákura popisoval vtělení Pána do nižších druhů ve své knize *Šrí Kršna-samhitá*. Pro pochopení dané problematiky doporučuji se podrobně seznámit s obsahem této knihy.

Když se Pán zjevuje v nižších druzích, osvobozuje tyto druhy tím, že jim poskytuje Svou společnost. Živé bytosti v těchto druzích jsou pak povýšeny na lidské bytosti a zde jim je dána možnost přijít k vědomí Boha a lásce k Bohu. Tak to chápu já. Ve společnosti Pána se v živé bytosti probouzí touha dosáhnout vědomí Boha. Tato touha se rovněž probouzí ve společnosti čistých oddaných Pána a někdy prostřednictvím *ajñāta-sukrti*. Pán se systematicky zjevuje v každém druhu:

*jala-jā nava-lakṣāni
sthāvarā lakṣa-vimśati*

*kṛmayo rudra-saṅkhyakāḥ
pakṣiṅām daśa-lakṣaṇam
triṁśal-lakṣāṇi paśavaḥ
catur-lakṣāṇi mānuṣāḥ*

Existuje 900 000 druhů žijících ve vodě a také 2 000 000 nehybných živých bytostí (*sthāvara*), jako jsou stromy a rostliny. Dále existuje 1 100 000 druhů hmyzu a plazů a 1 000 000 druhů ptáků. Co se týče čtyřnožců, ti čítají 3 000 000 druhů, a lidských bytostí je 400 000 druhů. (*Padma Purána*)

Když je uvedeno, že se Pán zjevuje ve všech druzích, znamená to, že se zjevuje v každé kategorii, ne že se zjevuje v každé jednotlivé podobě – v každém druhu ryby, v každém z nesčetných druhů plazů, každém druhu čtyřnohých bytostí (zvířat) atd. Pán se ale zjevuje v každé kategorii.

Mezi vodními živočichy se Pán zjevuje jako Mat-sja-avatár. Mezi stromy a rostlinami se zjevuje jako Daru-brahman – strom nesoucí znaky Višnu, ze kterého jsou Božstva Pána Džagannátha (banyánové a jiné stromy mohou být také považovány za Pánova vtělení). Mezi hmyzem a plazy se zjevuje jako *vadžra-kíta* (červ z Vaikunthy), který vykousává znaky na *šalagrama-šilách*, a také jako Ananta-šéša a Kúrma-avatár (želva). Mezi ptáky se zjevuje jako Hamsa-avatár. Mezi čtyřnohými zvířaty se zjevuje jako Váraha-avatár. A mezi lidmi se zjevuje jako Kršna, Ráma a Šrí Čaitanja.

Jak je uvedeno výše, Pán pozvedává živé bytosti z nižších životních druhů tím, že se mezi nimi zjevuje. To je prospěšné nejen pro živé bytosti, které zažily přímou společnost některé z Jeho inkarnací, ale přináší

to prospěch i pro všechny budoucí živé bytosti tohoto druhu. Tak tomu rozumím já. Pokud se některý druh dostane do kontaktu s kterýmkoli avatárem, pak je to pro něj nepochybně přínosem. A netýká se to jen těch druhů – pokaždé, když se Nejvyšší Pán zjeví v tomto vesmíru, tak z toho mají prospěch všechny živé bytosti, které jsou zde přítomné. Některé z nich jsou osvobozeny přímo a jiné jsou povýšeny a osvobozeny až po určité době. Cesty Nejvyššího Pána jsou úžasné a náš nepatrný mozek je ne vždycky schopen vše pochopit. *Šraddhá* (víra) nám říká, že Pán je všemilostivý, že je přítelem každé živé bytosti a je vševědoucí. Jak co dělá, ví jen On sám, ale víra nám napovídá, že On je skutečným konatelem a cokoliv udělá, nám bude ku prospěchu.

Moderní věda a Vědy

V roce 1959 byla dvěma americkým atomovým vědci, dr. Emillo Segreovi a dr. Owenovi Chamberlainovi, udělena Nobelova cena za fyziku za objev antiprotonu, který dokazuje (teoreticky), že hmota existuje ve dvou formách – jako částice a její antičástice. Podle jednoho ze základních předpokladů této teorie může existovat jiný svět, neboli anti-svět, který se skládá z antihmoty. Tento anti-hmotný svět se bude skládat z atomárních a subatomárních částic rotujících v opačných drahách k těm, které známe. Pokud by se tyto dva světy někdy střetly, byly by oba zničeny v jednom oslepujícím záblesku.

Ve stejném roce (1959) A. Č. Bhaktivédanta Svámí Prabhupáda vydal malou knihu Snadné cesty k jiným planetám. Začal tuto práci tím, že citoval výše uvedené informace, a pokračoval, že skutečně existují dva světy, hmotný a duchovní, ale podstatou duchovního světa je, že nemůže být nikdy zničen.

Poprvé jsem četl Snadné cesty k jiným planetám v roce 1969 a po mnoho dalších let jsem se divil, proč nebyl dále zkoumán koncept antičástic nebo anti-světů. Téměř o 40 let později jsem byl příjemně překvapen, že teorie anti-světů byla žhavým tématem fyzikálních výzkumů po celou tu dobu a zůstává jím i dnes. Ve skutečnosti teorie anti-světů nyní zaujímá významné místo v teoretické

fyzice jako multivesmírná teorie, někdy nazývaná jako teorie paralelních vesmírů.

V multivesmírné teorii však nenastal takový pokrok, aby bylo o čem psát. Koncepty se neustále mění a nikdo dosud nedosáhl skutečného kontaktu s multivesmírem nebo paralelním světem. V této oblasti nikdo nedosáhl žádných hmatatelných výsledků. Vědci (fyzici), kteří se tímto výzkumem zabývají, si zaslouží respekt, uznání, pochvalu i odpovídající platy už jen za to, že jsou vůbec schopni přemýšlet o takových komplikovaných konceptech, třebaže své teorie zatím nemohou dokázat. Jsou to velké mozky.

Uvědomme si, že autoři a komentátoři *vědské* literatury se o anti-hmotném světě (Paravjómě a Vaikuntě) zmiňovali již mnoho století před tím, než si velcí myslitelé na Západě začali uvědomovat, že Země není placatá. Neměli by tito *vědští* mudrci být také počítáni mezi velké myslitele, geniální mozky a vědce? A pokud ano, pak proč jim neprokázat zasloužené uznání a proč dnešní vědci, fyzici a badatelé nenaváží na jejich dávné úspěchy?

Podívejme se na některé z *vědských* konceptů, které se (kromě paralelních vesmírů) staly trendy v moderních vědních oborech, a dokonce základem pro vědu samotnou.

V Kapiladéвовě systému *sánkhji* neboli analytické studii hmotné přírody se hmota vyvíjí od jemného k hrubému. Vlastnosti prvků existují před jejich hrubým projevením. To se zcela odlišuje od způsobu, kterým většina z nás přemýšlí o hmotě. Například vůně je průvodní vlastností země, a proto si myslíme, že první existuje země a teprve poté její vůně. Ale v *sánkhjovém* neboli *vědském* způsobu myšlení je to právě naopak. Napřed

existuje vůně, a teprve pak je projevena země – všechno začíná od jemné roviny a pohybuje se směrem k hrubé.

Nejjemnější prvek hmoty v *sánkhjové* filozofii je „vibrace“ – také označována jako zvuková vibrace nebo frekvence. Tou nejjemnější formou existence, která předchází všechny aspekty hmoty, je vibrace neboli zvuk nazývaný *tan-mátra*. Laicky řečeno, v *sánkhjové* filozofii je vibrace nebo zvuk základem hmoty. Všechno pochází z této původní vibrace – základem všeho je zvuk.

Teorie superstrun (též teorie strun – rozvíjející se odvětví teoretické fyziky, které spojuje kvantovou mechaniku a obecnou teorii relativity a výsledkem je kvantová teorie gravitace) tedy vychází z podobného principu jako *sánkhjové* pojetí z *tan-mátry*, kdy zvuková vibrace je základem hmoty.

Dále se teoretická fyzika zaobírá temnou hmotou neboli chybějící hmotou ve vesmíru. Fyzici došli k závěru, založenému na výzkumech, že až 80% hmoty tohoto vesmíru chybí nebo je neznámé. Jednoduše řečeno, pokud přihlídneme k množství gravitace ve vesmíru, je potřeba o 80% více hmoty, než vidíme. Kde je?

První, kdo předložil důkazy a odvodil existenci jevu, který začal být nazýván „temnou hmotou“, byl švýcarský astrofyzik Fritz Zwicky z Kalifornského technického institutu v roce 1933. Zwicky aplikoval viriálový teorém na galaxii Coma a získal důkazy o neviditelné hmotě. Zwicky odhadoval celkovou hmotnost na základě pohybů galaxií blízko okraje a porovnával tento odhad s odhadem založeným na počtu galaxií a celkovém jasu. Zjistil, že tam je asi 400-krát více odhadované hmotnosti, než je vizuálně pozorovatelné. Gravitační viditelných galaxií by byla příliš malá pro tak rychlé oběžné dráhy, takže bylo

nutné něco navíc. Toto je známé jako „fenomén chybějící hmoty“. Na základě těchto závěrů Zwicky odvodil, že musí existovat nějaká neviditelná forma hmoty, která by poskytovala dostatek hmotnosti pro gravitaci nutnou k udržení kupy galaxií pohromadě. To byl začátek hledání temné hmoty.

O sedmdesát šest let později současní vědci temnou hmotu stále hledají. Vědí, že je doslova všude, ale nedá se odhalit, a proto ji nejsou schopni pozorovat. Každoročně jsou na hledání temné hmoty vynakládány miliony dolarů daňových poplatníků západních velmocí. Vše zatím bezvýsledně.

Sánkhja popisuje hmotný prvek, mezi jehož nejvýznamnější vlastnosti patří mimo jiné i neznámé. Je všude (vše-prostupující), ale zároveň nedetekovatelný (éterický). Tento prvek se v *sánkhji* nazývá *nabhas*, nebo jak je uvedeno v *Bhagavad-gítě*, *kham*.

Aktivity, vlastnosti a charakteristiky prvku *kham* v *sánkhji* lze chápat jako vytváření prostoru pro existenci vesmíru. Samotný prostor pro vesmír, a to jak vnitřní, tak vnější, je prvek *kham*. Jestliže toto fyzici zvaží, může to krásně zapadat do „problému chybějící hmoty“. *Kham* jako materiální prvek může být teoreticky zařazen do periodické tabulky prvků mezi všechny ostatní prvky – a tak může být nalezeno, co vědci hledají.

Ve *védkém* myšlení je fyzický prvek druhořadý za jeho vlastnostmi – pokud chápeme vlastnosti určité věci, je to stejně dobré nebo lepší než mít hrubý prvek před sebou. V tomto smyslu moderní věda již objevila temnou hmotu, protože již pochopila něco z jejích vlastností... jen si to ještě neuvědomuje. Ve *Šrímad-Bhágavatamu* najdeme následující verš:

*bhūtānām chidra-dāṛṭvaṁ
bahir antaram eva ca
prāṇendriyātma-dhiṣṇyatvaṁ
nabhaso vṛtti-lakṣaṇam*

Činnosti a vlastnosti éteru můžeme vidět v poskytování místa pro vnější a vnitřní existenci všech živých bytostí. Éter je tedy polem činností životního vzduchu, smyslů a mysli. (*Śrīmad-Bhāgavatam* 3.26.34)

Ve svém výkladu k tomuto verši A. Č. Bhaktivédanta Svámí Prabhupáda říká, že *sánkhjové* chápání *nabhas* nebo *kham* (který on v angličtině nazývá „éter“) je základem pro velký vědecký výzkum:

„Tento verš je podkladem pro rozsáhlý vědecký výzkum, protože vysvětluje, že jemné podoby jsou vytvářeny z éteru a mají své vlastnosti a činnosti a že z jemné podoby se projevují hmatatelné prvky – vzduch, oheň, voda a země.“

Sánkhja není jen výčtem základních hmotných prvků, ale vysvětluje, jak se tyto prvky vyvíjejí od nejjemnějších úrovní existence ke všem následným sférám vesmíru, a to skutečně velmi důkladně a vědecky.

Pokud by věda měla plně využít *sánkhjové* chápání hmoty a zjistit, jak vznikl vesmír, musela by udělat víc, než jen přidat *kham* (*nabhas*) do své tabulky prvků – musela by tam přidat také *ahankáru* (ego), *manas* (mysl) a *buddhi* (inteligenci), neboť *sánkhja* i tyto elementy zahrnuje mezi hmotné prvky. *Ahankára*, *manas* a *buddhi* jsou klasifikovány jako ještě o úroveň jemnější než *kham*, protože jsou svým charakterem blíže k vědomí (*átmá*).

Kromě přidání hrubých a jemných hmotných prvků do tabulky prvků *sánkhja* říká, že úplné pochopení skutečné existence není možné bez přidání dvou transcendentálních, ne-hmotných substancí – totiž *átmy* a *paramátmy* (vědomí a nad-vědomí). Zdá se, že toto je pro vědu ještě větší problém než temná hmota – a mohli bychom je nazývat „světla hmota“.

Dosud nejzajímavějším fyzikálním objevem se zdá být teorie warpového pohonu neboli Alcubierrova motoru, pojmenovaného podle svého vynálezce, kterým je mexický teoretický fyzik Miguel Alcubierre Moya. Většina z nás slyšela o warpovém pohonu ze sci-fi filmů jako *Star Trek* a *Kontakt*, ale Moya jej opravdu vymyslel.

Ve své práci publikované v roce 1994 navrhuje protažení prostoru ve vlně, které teoreticky způsobí stažení (pokřivení, anglicky „warp“) struktury prostoru před kosmickou lodí a její roztažení (znovustvoření) za ní.

Loď by plula uvnitř takzvaného warpového pole neboli bubliny. Vzhledem k tomu, že loď se v bublině nepohybuje, ale pohybuje se samotný prostor kolem lodi, neplatí zde omezení klasické teorie relativity, jako je dilatace času, která by jinak platila pro loď pohybující se vysokou rychlostí v klasickém časoprostoru. Tento způsob pohybu také v lokálním smyslu není rychlejší než světlo, neboť světelný paprsek v bublině se bude stále pohybovat rychleji než loď; rychleji než světlo se pohybuje (smršťuje a rozpíná) prostor kolem warpové bubliny. To znamená, že Alcubierrův motor není v rozporu s konvenčním tvrzením, že teorie relativity zakazuje objektům pomalejším než světlo se pohybovat rychleji než světlo.

Zajímavé, že? V NASA si to určitě mysleli také a prováděli svůj výzkum „warpového pohonu“, který stál mnoho milionů dolarů a trval pár desítek let, než to nakonec vzdali a řekli: „Ano, warpový pohon je možný, ale my ho nejsme schopni zrealizovat!“ Safra!

Nepřekvapuje nás, že tatáž teorie je zmíněna již před mnoha tisíci lety ve *védské* literatuře jako *siddhi*, neboli mystická dokonalost, prostřednictvím které lze cestovat na jiné planety nebo jiné galaxie bez konvenčního pohonu a v nulovém čase.

Někdo může namítnout, že i když je to uvedeno ve *Védách*, je otázkou, zda to tenkrát byl někdo schopen dělat. To samozřejmě můžeme vzít v úvahu, ale uvědomme si, že o tom někdo začal přemýšlet několik tisíc let před NASA. A jestli to uměli nebo ne, je možná druhotné. NASA o tom vlastně také jen přemýšlí – také to zatím nedokázali.

Úsměvné je, že *védské* poznání je často zavržováno nebo opomíjeno. Vždyť to jsou jen příběhy nebo mýty, ale teoretická fyzika a věda – to je něco, čemu můžete věřit!

Potom by asi bylo fér se ptát: „Kdo tohle všechno píše?“ Zapomněli snad dnešní inteligentní lidé samostatně přemýšlet? Nebo jsme se už stali věřícími čemukoliv, co „věda“ říká? Ztratili jsme rozum a logiku? Někteří z nás zřejmě ano!

Pokud bychom měli vyjmenovat všechny vědecké objevy, které *védská* civilizace dala světu, z nichž některé jsou dnes běžně používány, jako například jednička, nula, binární soustava, výpočty týkající se astronomických jevů a mnoho dalšího, co třeba teprve bude objeveno, jako teorie warpového pohonu, pak by se tato kapitola stala knihou. Proto ji zde ukončíme.

Řeka Sindhu

Jak Indie získala své jméno

Řeka Sindhu je jednou z velkých indických svatých řek a je od ní odvozeno i jméno Indie. Na rozdíl od jiných svatých řek v Indii, jako jsou Ganga, Jamuna a Sarasvatí, je Sindhu mužského rodu.

Sindhu je lidem v západních zemích prakticky neznámý, ale pro lidi v Indii má velký význam. Sindhu byl kolébkou nejranější indické civilizace, známé jako civilizace údolí řeky Indu. Pro čtenáře, kteří znají tuto historii, budou názvy starověkých měst a místa archeologických nálezů jako Harappa a Mohendžodaro známé jako oblast „árijské invaze“, která je tématem mnoha debat, a to i po více než dvou stech letech výzkumů a studií.

Jedna věc je ale jistá – lidská civilizace podél břehů řeky Sindhu existovala již od dávnověku. Archeologické nálezy ukazují, že lidská sídliště v okolí řeky Sindhu existují již nejméně 17 000 let. Ve skutečnosti je název Sindhu starší než samotná civilizace a je zmíněn v klasických historických záznamech staré Indie, jako je *Rig Věda* (170-krát), *Purány* a íránská *Zend Avesta*. Na mapách moderního světa je Sindhu označen jako Indus.

Sindhu/Indus pramení u jezera Manasaróvara na úpatí hory Kailás (hora zasvěcená Šivovi) na východní straně Himalájí v západní Číně (v Tibetu) a proudí na západ směrem k Indii do oblasti Ladakh států Džammú a Kašmíru. Dále teče jižním směrem, protéká rovinami Pákistánu a ústí do Arabského moře v blízkosti přístavu Karáčí. Celkem urazí 3180 kilometrů.

Podle *Mahábháraty* (*Bhíšma-parva*, kapitola 6, verš 48) je duchovní (někdy též považován za mýtický) původ řeky Sindhu uváděn jako důsledek odříkání krále Bhagíraty v Satja-juze. Bhagíraty se pokoušel osvobodit své předky od špatné karmy a od utrpení v nižších planetárních systémech na Patála-lóce. Po své askezi Bhagíraty přivolal posvátnou řeku Gangu na Zemi. Ganga sestoupila z nebeských planet a následně utvořila šest oddělených řek – tři tekoucí na východ (Hládíní, Pávaní a Nalíní) a tři tekoucí na západ (Sučakšus, Sítá a Sindhu). Sedmá větev, Ganga, teče z Himalájí do Ganga-ságaru, kde se vlévá do Bengálského zálivu a pak pokračuje dolů na Patála-lóku.

Není-li mýtický, pak je příběh krále Bhagíraty a Sindhu jistě mystický a bezpochyby se odehrál dávno, když byl svět zcela jiný. A opravdu, etymologie neboli původ názvu „Indie“ nás vede na cestu zpět v čase a je úzce spojena se známými osobnostmi západní historie, jako je perský král Darius, Alexandr Veliký, Megasthenés a další.

V dávných dobách se lidé žijící na východ od řeky Sindhu obyčejně označovali za Árijce – termín pocházející ze sanskrtského slova *ārya*, což znamená „vznešený, úctyhodný a ušlechtilý“. Ale pro Araby žijící západně od Sindhu to byli al-hindové a pro Peršany to byli hindové.

A tak se stalo, že po staletích používání začalo slovo hindu označovat všechny lidi určitého náboženského vyznání. Na začátku bylo slovo „hindu“ jednoduše všeobecným označením pro každého, kdo žije na východ nebo podél břehů řeky Sindhu. Vývoj slova pokračoval a později se slovo hindu se objevilo i v sanskrtu a oblast, kde žijí hinduisté, se stala známou jako Hindustán, což znamená „země hindů“ – a toto jméno se v Indii používá dodnes.

Před tisíci lety lidé žijící mezi Sindhu a Himalájemi nazývali svou zemi Bháratavarša neboli země, které vládl Mahárádž Bharata (v Trétá-juze), slavný král, který je zmiňován na mnoha místech v *Puránách*. Před panováním Mahárádže Bharaty byla oblast Bháratavarši a také celá planeta Země Árijci označována jako Adžanábha (což znamená, že na celé Zemi kdysi byla jedna světová kultura).

Západně od Sindhu byla Persie – říše tak velká, že se táhla od břehů Sindhu až ke Středozemnímu moři. Ačkoli byla původně také součástí Bháratavarši, dávní obyvatelé Persie ztratili svou vazbu k árijské kultuře v Bháratavarši a ještě před *mahábháratskou* válkou v roce 3 138 př. n. l. se mezi Árijci stali známými jako Javanové. Javana pochází z pálijského slova *Jóna*, které se také používá k označení Řeků. Javanům se také někdy říkalo Mlečhové. Přibližně 6 000 let před naším letopočtem žili v Bháratavarši dva nevlastní bratři, mudrc Vasištha Muni a Džarutha. Tito bratři měli spory ohledně teistických otázek a Džarutha odešel na západ od Sindhu do dnešního Íránu a hledal tam následovníky. Nakonec se mu podařilo obrátit na svou víru krále jménem Vištaspá. Džarutha měl svou vlastní filozofii,

kteřá byla zcela odlišná od toho, co se nachází v tradiční árijské (*védské*) literatuře, a ve Vištasповě království byl přijat. To je začátek náboženství zoroastrismu a jeho zakladatel Džarutha se stal známý jako Zarathuštra neboli Zoroaster.

Jen pro zajímavost uveďme, že lid rané Číny nazýval zemi mezi Himalájemi a Sindhu „Yin Du“ a pro Japonce byla starobylá Indie známá jako „Tendžiku“, což znamená „Nebeské centrum světa“.

Když ve své knize Indica řecký spisovatel Megasthenés vypráví o hrdinských činech Alexandra Velikého, nazývá mocný Sindhu „Indus“ (jméno, které se zachovalo dodnes). Takže Indus je helénská odvozenina perského a arabského slova hindu, ze sanskrtského *sindhu*.

Řekové také nazývali zemi na východ od Indu „Indike“ nebo „Indica“. A z řečtiny konečně přicházíme k anglickému slovu „India“, které poprvé použil král Alfred (asi v 9. století n. l.) ve svém překladu spisů Pavla Orosia, křesťanského teologa (nar. přibližně 375 n. l.), který se snažil vyvrátit pohanské argumenty, že pád Římské říše způsobilo přijetí křesťanství.

A tak moderní národ přišel ke svému jménu „Indie“ – postupně ze sanskrtského „Sindhu“, přes perské „Hindu“, řecké „Indu“ a „Indica“, až k anglickému „India“ a českému „Indie“. A název státu byl na světě.

V současné době mnoho Indů zastává názor, že by se poevropštěná jména měst měla změnit zpět na jejich původní názvy. Bombaj se již změnila na Mumbáí, Madrás na Čennai (Chennai), Bangalore na Bengalúru, Mangalore na Mangalúru a tak dále. Je otázkou, jestli se třeba

Indie nakonec vrátí ke svému původnímu sanskrtskému jménu Bháratavarša?*

Nedávno jsem podnikl výlet do Ladakhu, abych po *daršanu* řeky Sindhu dokončil návštěvu všech hlavních svatých řek Indie, jmenovitě Gangy, Jamuny, Gódávarí, Sarasvatí, Narmady, Káverí a Sindhu. Byl to obohacující zážitek ve všech ohledech, a pokud jde o krajinu v údolí Sindhu a jeho okolí, bylo to naprosto ohromující – zasněžené vrcholy, ledovce, řeky, vnitrozemské slané moře (jezero Pangong) a drsní horalé – tibetští buddhisté.

Cestovatelé jako já přijíždějí do Ladakhu již velmi dlouho. Legenda říká, že i Ježíš Nazaretský v mládí cestoval do Indie/Ladakhu, aby zde studoval učení velkého Buddha. V 19. století se Nikolaj Notovič, ruský aristokrat cestující po Ladakhu, údajně ocitnul v tomto vzdáleném horském údolí a navštívil klášter Hemis, který patřil k drukpské linii buddhismu. Notovič tvrdil, že zde objevil starobylý rukopis (evangelium), který popisoval, že Ježíš (Issa) přišel do Ladakhu a studoval zde s buddhistickými mnichy. Notovič prohlásil, že v klášteře Hemis objevil Evangelium života svatého Issy, nejlepšího ze synů člověka. Tento příběh byl vydán v roce 1894 ve francouzštině a později byl přeložen do němčiny, angličtiny, španělštiny a italštiny. Byla to u veřejnosti oblíbená kniha, která však vyvolala poměrně velký rozruch v komunitě učenců.

---

* První článek ústavy Indie (1949) uvádí, že „Indie, tedy Bhárata, je svazkem států.“ Indie a Bhárata jsou tedy oficiální krátká jména pro Indickou republiku. Indové obvykle označují svou zemi jako Bhárata, Indie nebo Hindustán, v závislosti na jazyku a kontextu rozhovoru. Dokonce je to vytištěno i na jejich bankovkách.

I když se některým z nás mohou zdát Notovičovy závěry nadnesené, i tak je pravděpodobné, že Ježíš mohl Indii někdy navštívit. Je dobře zdokumentováno, že křesťanský prorok Mání z 3. století n. l., zakladatel manicheismu, pobýval v Indii a studoval zde buddhismus. Později jeho prvky přenesl do gnostického křesťanství, kterému se dařilo mezi třetím a sedmým stoletím. Na svém vrcholu byl manicheismus jedním z nejrozšířenějších náboženství na světě. Manichejské kostely a písmena existovaly i daleko na východě v Číně a na západě až v Římské říši. Takže pokud byl v Indii Mání, tak proč by tam nemohl být Ježíš?

Křesťanská gnostická evangelia také uvádějí příběh Ježíše, který poslal svého učedníka Tomáše do Indie, aby kázal slovo Boží, takže nemusí být až tak nepředstavitelné zabývat se myšlenkou, že samotný Ježíš mohl cestovat do Indie nebo dokonce do Ladakhu.

Notovičův příběh mě zaujal, a tak jsem se rozhodl navštívit klášter Hemis, abych zjistil, zda se mi jej podaří ověřit. Klášter je velmi starý, v odlehlém údolí, dobře udržovaný a mniši byli přátelštější a vstřícní. Když jsem se mnichů zeptal, jestli mají nějaké knihy, dokumenty nebo informace o křesťanském mesiáši (Issovi/Ježíšovi), který kdysi přišel do Hemisu studovat buddhismus, zvědavě se na sebe podívali a zasmáli se. Starší mnich s úctou a úklonou odpověděl, že k nim přichází mnoho západních lidí se stejnou otázkou, ale že v jejich klášteře nejsou takové knihy nebo dokumenty, podle kterých by se dala ověřit Notovičova práce.

Zdá se, že Nikolaj Notovič byl buď podvodník, nebo člověk s divokou fantazií, anebo obojí. V každém případě jsem pro Notovičův příběh nebyl schopen najít

žádný důkaz. Později jsem zjistil, že krátce po publikaci Notovičovy knihy v roce 1894 vedoucí láma kláštera Hemis podepsal dokument, v němž se uvádí, že Notovičův příběh je výmysl.

Pokud však hledáte místo, kam byste se chtěli vypravit, místo bohaté na kulturu a historii, s fantastickými scénériemi, ve kterých se sny fotografů stávají skutečností – pak byste rozhodně měli Ladakh navštívit. A když už tam budete, zajděte si na *daršan* k řece Sindhu.

Timingila a Makara

Mýtus nebo skutečnost?

Šrímad-Bhágavatam, Rámájana, Mahábhárata a další védská písma se často zmiňují o zvláštních místech a také o zvláštních bytostech, které kdysi žily na této planetě. Takovými bytostmi jsou například ryby Timingila a Makara. Timingila, která je často ve védských textech zmiňována spolu s Makarou, je klasifikována jako žralok – žralok monstrózních rozměrů.

Timingila byla údajně nejhružostrašnějším dravcem oceánů. Byla obrovská a její oblíbenou potravou byly velryby. Velryby jsou také obrovskými mořskými živočichy, ale na rozdíl od Timingily ještě nevyhynuly. Některé dnešní velryby dosahují délky až 18 metrů, jako například žralok velrybí žijící v Indickém oceánu. Žralok velrybí je ve skutečnosti velryba, která vypadá jako žralok, ale není dravcem. Naopak Timingila byla zuřivým predátorem a žralo velryby tak, že je polkla najednou! Existovala ale skutečně Timingila na naší planetě, nebo existovala pouze v představivosti autorů védské literatury? Mnoho dnešních učenců si spíše myslí to druhé.

Původ slova *timingila* je následující: *timi* je v sanskrutu výraz pro velrybu a *gila* znamená polknout. Takže Timingila doslova znamená „polknout velrybu“ – nejen

spolykat po částech, ale polknout jedním velkým kousnutím!

Odkazy na starodávné ryby Timingilu a Makaru se nacházejí na mnoha místech. Ve *Šrímád-Bhágavatamu* se Markandéja Rši setkává s Timingilou a Makarou při svém fantastickém zážitku ve vodách vesmírného zničení, což nakonec milostí Nejvyššího Pána přežije:

*kṣut-trṭ-parīto makarais timiṅgilair
upadruto vīci-nabhasvatāhataḥ
tamasy apāre patito bhraman diśo
na veda khaṁ gāṁ ca pariśrameṣitaḥ*

Sužován hladem a žízní, napadán obrovskými Makarami a Timingilami a bičován větrem a vlnami se Markandéja bezcílně pohyboval nezměrnou temnotou, do které byl uvržen. S rostoucím vyčerpáním ztratil veškerou schopnost orientace, takže nedokázal rozlišit nebe od země. (*Bhágavatam* 12.9.16)

V Rámájane je Timingila zmíněna jako obyvatel vodní říše mezi místem, kde stál Šrí Ráma, a Lankou, hlavním městem démonského krále Rávany:

*chandra udaye samādhūtaṁ
pratichandra samākulam
chaṇḍa ānila mahāgrahaiḥ
kīrṇaṁ timi timiṅgilaiḥ*

Za východu měsíce se oceán zvlnil a obraz měsíce v něm byl zobrazen nesčíslněkrát. Oceán byl přeplněn obrovskými krokodýly, kteří byli rychlí jako divoký vítr, velrybami a Timingilami. (*Rámájana, Yuddha-kanda* 4.144)

V *Mahábháratě* je také zmínka o Timingile a Makaře, které žijí v hlubinách oceánu spolu s dalšími obrovskými mořskými tvory:

*timiṅgilaḥ kacchapaś cha tathā timi-timiṅgilaḥ
makaras chatra dṛśyante jale magna ivādrayaḥ*

Byly vidět Timingily, želvy, Timi-timingily a Makary, které připomínaly velké skály ponořené do vody. (*Mahábhárata, Vana-parva* 168.3)

Ájurvédký text ze 6. století př. n. l., známý jako *Suśruta-samhita*, také zmiňuje Timingilu a Makaru patřící ke strašlivým tvorům vodní říše:

*timi-timiṅgila-kuliśha-pākamatsya-nirulāru
nandi-varalaka-makara-gargaraka-chandraka
mahāmīna-rājīva prabhṛitya samudraḥ*

Timi, Timingila, Kuliša, Páka-matsja, Niruláru, Nandi-Varalaka, Makara, Gargaraka, Čandraka, Mahámína, Rádžíva atd. tvoří rodinu mořských ryb. (*Suśruta-samhita*, kap. 45)

Máme tyto zmínky o Timingile považovat za skutečné, nebo jsou jen výplodem něčí bujné fantazie?

Viděl tedy někdo nějaký skutečný důkaz o existenci některé z těchto příšer z temných hlubin? Ano, viděl – jednou z nich je Megalodon!

První zmínky o velkých trojúhelníkových zubech, které se našly na skalních útesech, se v Evropě objevily během renesančního období, ale byly považovány za zkamenělé jazyky draků a hadů. V roce 1667 dánský

přírodovědec Nicolaus Steno rozpoznal, že tyto nálezy jsou staré žraločí zuby. A v roce 1835 dal švýcarský přírodovědec Louis Agassiz tomuto tajemnému stvoření jméno, které se používá dodnes: Megalodon, což v řečtině znamená „velký zub“.

Přestavme si, že snadno dosáhne délky větší než 25 metrů, váží 70 tun, má zuby dlouhé 18 centimetrů a síla jeho skusu je 28 215 kg/m² (277 kPa) – Megalodona můžeme označit za pravděpodobně největšího dravce všech dob.

Zkamenělé pozůstatky Megalodona byly nalezeny v mnohých částech světa, včetně Evropy, Severní Ameriky, Jižní Ameriky, Portorika, Austrálie, Nového Zélandu, Japonska, Afriky, Malty a Indie. Forenzní studie megalodonských zkamenělin ukazují, že tento dravec byl schopen sežrat cokoli, co mu přišlo do cesty, ale dával přednost velrybímu masu. Při porovnání výše uvedených popisů je podobnost Megalodona s Timingilou velmi nápadná.

Ve výše uvedených verších je zmíněna také Makara a podle názoru současných vědců je Makara, stejně jako Timingila, víceméně fantastická, mýtická a smyšlená. V *Bhagavad-gítě* ale Kršna říká, že z vodních živočichů je Makara:

*pavanaḥ pavatām asmi
rāmaḥ śastra-bhṛtām aham
jhaṣāṇām makaraś cāsmi
srotasām asmi jāhnavi*

Ze všeho, co očišťuje, jsem vítr, a z těch, kdo umí vládnout zbraní, jsem Ráma. Mezi rybami jsem Makara (žralok) a z vodních toků jsem Ganga. (*Gíta* 10.31)

Makara je popsána ve *védských* textech jako napůl zvíře, napůl vodní živočich a dravec – skutečné monstrum z hlubin. Z příběhu Markandéji můžeme vyvodit, že Makara byla dravcem, nebo alespoň že byla agresivní, neboť Markandéja byl Makarami napadán v oceánu. Chrámové umění v Indii obecně zobrazuje Makaru jako kombinaci několika nádherných zvířat. Na malbách vidíme, že Makara má tlamu krokodýla, trup slona, kančí kly, rybí šupiny, paví ocas, nohy pumy a opičí oči. Říká se, že Varuna je jediný, kdo může Makaru ovládat a nebojí se jí (kromě Kršny).

Makara je v Indii známá jako *váhana* (dopravní prostředek) Gangy-dévi – bohyně řeky Gangy a jako *váhana* boha moří Varuny. Makaru má také ve znaku Kámadéva (bůh chtíče) a jeho vlajce se říká *makara-dhvaḍḍa*, neboli vlajka, na které je Makara. V hinduistické astrologii je Makara také astrologickým znamením Kozorooha.

V sanskrtu slovo „Makara“ znamená „mořský drak“ nebo „vodní příšera“ a v hinduistické a buddhistické tradici byla Makara dlouho považována za mýtické stvoření. Malby a sochy tohoto fantastického stvoření je možné nalézt v Indii, Nepálu, na Srí Lance, v Barmě, Thajsku, Kambodži, Malajsii, Indonésii, Vietnamu, Číně a Japonsku – prakticky všude v Asii. Při troše hledání zjistíme, že toto zvláštní mýtické stvoření bylo velmi populární jak v dávných dobách, tak je i v současnosti.

Překladaatelé *Bhagavad-gíty* většinou překládají slovo „Makara“ jako žralok, ale měli bychom si uvědomit, že je to jen zjednodušení, kterým se to snaží čtenářům přiblížit. Kdyby se Kršna chtěl srovnávat s obyčejným žralokem, pak by použil sanskrtské slovo pro žraloka *graha*. Ale to On neudělal. Šrí Kršna jistě není obyčejný a můžeme ho srovnávat jen s největšími a nejúžasně-

šími věcmi, které známe ze své zkušenosti, a i tak je všechny mnohonásobně převyšuje. Makara, stejně jako Timingila, je jistě úžasnější než žralok – je to něco, co si v dnešní době jen těžko dokážeme představit.

Kdyby se někdo zeptal, proč se Kršna místo Timingily srovnává s Makarou, pravděpodobně bychom odpověděli, že Makara je mnohem úžasnější než Timingila, neboť je kombinací mnoha nádherných a krásných tvorů. Máme se tedy domnívat, že se Kršna v *Bhagavad-gítě* srovnává se stvořením, které neexistuje? A pokud ano, měli bychom dojít k závěru, že Kršna také neexistuje? Máme si snad myslet, že i vítr, Ráma a Ganga jsou také fiktivní?

Mohla Makara skutečně existovat? A pokud ano, proč byla po staletí zobrazována s tolika rozdílnými částmi zvířecích těl? Když se člověk podívá na poslední vědecké objevy a vezme v úvahu trochu fantazie a poetismu, které jsou umělcům vlastní, tak se takzvaně mýtická Makara stává skutečnou.

Poslední archeologické objevy odhalují tvora, kterému paleontologové říkají Pliosaurus. Zkamenělina Pliosaura byla nalezena v Dorsetu v Anglii v roce 2003 a až do roku 2008 trvalo její přemístění ze skalního útesu, kde byla nalezena. Když byla zcela vykopána, odhalila mořskou nestvůru v pozoruhodných detailech.

Vědci se domnívají, že zkamenělina Pliosaura je stará asi 155 milionů let a tento tvor žil v obdobích jury a křídy, kdy byl jedním z největších dravců v oceánu.

Paleontolog Richard Forrest to pro BBC komentoval slovy: „Toto je kultovní exemplář – jeden z nejzajímavějších, jaké jsme za poslední léta viděli. Byl to pravděpodobně nejobávanější dravec, jaký kdy žil. Když stojíte před jeho lebkou, můžete si představit obrovskou bestii, jak zírá

přímo na vás, zmrazí vás svým hlubokým pohledem a zaútočí. Vstávají z toho vlasy hrůzou na hlavě.“

Dr. Forrest pokračoval sdělením, že mohutné tělo tohoto stvoření, které bylo ve vodě poháněno čtyřmi končetinami jako pádly, nebylo dosud nikdy nalezeno, a to ani jako zkamenělina. Na základě lebky dlouhé 2,4 metru vědci odhadují, že celý Pliosaurus mohl být dlouhý 15 až 18 metrů. Opravdu působivé.

Myslíme, že stojí za zvážení, zda Pliosaurus nemohl být onou mýtickou Makarou. A nebyli bychom první, kdo přirovnává nějakou tajemnou vodní příšeru k Makaře. Narazili jsme také na zmínky o stvoření zvaném Ambulocetus, které mohlo chodit stejně jako plavat. Žilo na začátku eocénu před asi 50 miliony lety. Zkamenělina Ambuloceta byla nalezena na pobřeží Pákistánu a patří do období, kdy Pákistán a Indie byly jedním ostrovem v Indickém oceánu, který byl pomalu unášen směrem k pevninskému šelfu Asie. Někteří krypto-zoologové uvádějí, že Abulocetus je kandidátem na Makaru, i když většina vědců se přiklání k tomu, že Ambulocetus zaplňuje evoluční mezeru mezi vodními a suchozemskými živočichy.

Jednou se Šríla Prabhupáda v rozhovoru s Pušta-kršnou zmínil, že ve *Védách* se nikde nepíše o dinosaurech, a proto nevěří, že existovali. Při jiné příležitosti nám ale Sadápúta řekl, že když se Prabhupády někdo zeptal na dinosaury, odpověděl, že nejsou vyhynulí. Tak jak to je? Opravdu není ve *Védách* žádná zmínka o dinosaurech? Nebo Prabhupáda jen popíral vědecké poznání a objevy, protože většina vědců v jeho době popírala vědeckou moudrost? My se přikláníme ke druhé variantě.

V každém případě nacházíme zmínku o tom, co bychom s klidným svědomím mohli chápat jako dinosaury,

ve *Šrīmad-Bhāgavatamu*, kdy démoni a polobozi jeli do bitvy na podivných stvořeních:

*gṛdhraiḥ kaṅkair bakair anye
śyena-bhāsais timiṅgilaiḥ
śarabhair mahiṣaiḥ khaḍgair
go-vṛṣair gavayāruṇaiḥ
śivābhir ākhubhiḥ kecit
kṛkalāsaiḥ śaśair naraiḥ
bastair eke kṛṣṇa-sāirair
haṁsair anye ca sūkaraiḥ
anye jala-sthala-khagaiḥ
sattvair vikṛta-vigrahaiḥ
senayor ubhayo rājan
viviśus te 'grato 'grataḥ*

„Ó králi, někteří vojáci bojovali na zádech supů, orlů, jestřábů, sokolů a ptáků *bhāsa*. Někteří nesly *timingily*, jež spolknou i obrovskou velrybu, jiné vezli *šarabové* a další seděli na buvolech, nosorožcích, kravách, býcích, *gavajách* (divokých kravách) a *aruṇách*. Jiní bojovali na hřbetech šakalů, krys, *krikalásů* (ještěřů), králíků, lidských bytostí, koz, černých jelenů, labutí a kanců. Takto usazení na vodních, suchozemských i létajících zvířatech, z nichž některá měla znetvořená těla (*vikṛta-vigraha*), postupovali vojáci obou armád proti sobě.“ (*Bhāg.* 8.10.10-12 – Bitva mezi polobohy a démony)

Zde nacházíme fantastický popis *váhanů* použitých ve velké bitvě v dávnověku, ale některá popisovaná stvoření nemají žádný anglický nebo indo-árijský ekvi-

valent – *bhāsa*, *śarabha*, *timingila*, *gavaja*, *aruṇa*, *krikalāsa* a *vikṛta-vigraha*. Co je to za stvoření a proč nemají žádný překlad v moderních jazycích? Mohla by být vyhynulá? Mohla by některá z nich být to, čemu dnes říkáme dinosauři? Myslíme, že je tomu tak. Už jen fakt, že je zmiňována *timingila*, je dostatečným důkazem, že některá z těchto stvoření jsou hroziví predátoři. Ale která z nich?

Vikṛta-vigraha znamená „živočichové se zdeformovanými těly“ a *krikalāsa* je „velká ještěrka“. Takže když něčí protivník jede na zuřivém zvířeti, jakým je nosorožec nebo *timingila* – je pak rozumné jet do bitvy na ještěrce? *Krikalāsa* je ale „velká ještěrka“ – to zní jako dinosaurus! A *vikṛta-vigraha* jsou „živočichové se zdeformovanými těly“ – to opět zní jako dinosauři! V každém případě žádný zde zmíněný *váhana* nemohl být obyčejný – dokonce i lidští *váhani* museli být obři. Pokud bereme tyto příběhy jako skutečné, pak i stvoření, o kterých dnes hovoříme jako o dinosaurech, mohla být určitě mezi *váhany* zmíněnými ve *Šrīmad-Bhāgavatamu*.

Gavaja zmíněná výše ve verši se překládá jako „kráva z džungle“ a je zajímavé, že tyto „krávy z džungle“ (známé také v moderní hindštině jako *nīla-gaja*, modré krávy) ještě stále existují ve Vrndávanu v Indii a v jeho okolí, a jako Makara mají charakteristiku tří různých živočichů – krávy, koně a jelena. Až jednou takové podivné zvíře uvidíte, nebudete mít žádné pochyby, že je to stvoření „tři v jednom“. Takže proč by nemohla existovat Makara s tlamou krokodýla, tělem ryby a ocasem páva? Jenom jsme ji ještě neviděli. Ale vypadá to, že archeologové v Anglii jsou něčemu na stopě, v souvislosti s jejich posledním objevem *Pliosaura*.

Je pravda, že *krikalása* a *bhása* nejsou na první pohled srovnatelné s Tyranosaurom Rexem a Pterodaktylem, ale když o tom začneme přemýšlet – proč by ne? Stačí si jen dát jedna a jedna dohromady a trochu přemýšlet.

Ano – dinosauři jsou zmíněni ve *Šrímad-Bhágavatamu* a zřejmě i na dalších místech rozsáhlé *védské* literatury. Někteří náboženští učenci a myslitelé si v minulosti bohužel mysleli, že vědci padělali pozůstatky dinosaurů („dal jim to tam ďábel“), aby dodali na věrohodnosti své evoluční teorii. Myslíme si však, že není nutné popírat opakované objevy dinosaurů v různých částech světa, a dokonce i v Indii.

Zkameněliny dinosaurů, a dokonce i dinosauří vejce byly objeveny i v Gudžarátu v Indii. Když bylo zkamenělé vejce poprvé objeveno, vesničané si ho vzali domů a začali ho uctívat jako *šíva-lingu*.

Pokud je zřejmé, že vědci nefalsifikují dinosauří zkameněliny a že dinosauři v Indii skutečně existovali, pak je rozumné dojít k závěru, že dinosauři jsou opravdu zmíněni ve *védské* literatuře a že archeologové mohli nedávno najít v Anglii právě zkamenělinu Makary.

Uznáváme, že zkameněliny Megalodona neboli Timingily se mohou jevit mnohem přesvědčivější než to, že zkameněliny Pliosaura jsou zkamenělinami Makary. Ale i to je možné.

Podle vědeckých důkazů se odhaduje, že poslední Pliosaurus a Megalodon žili na této planetě zhruba před 1,5 milionem let. To je velmi dávno, zvláště v porovnání s odhadovanou dobou, kdy se objevili první lidé (před 250 000 lety). To by znamenalo, že Pliosaurus a Megalodon vyhynuli 1 250 000 let předtím, než první člověk začal chodit vzpřímeně, promluvil souvislým jazykem,

začal uchovávat záznamy nebo se pokoušel cokoli napsat.

Srovnáním velikosti, místa výskytu, chování jako dravce a jídelníčku se zdá, že Pliosaurus a Megalodon byla stejná stvoření jako Makara a Timingila. Co je na tom tak úžasného nebo zajímavého a proč o tom píšeme?

Západní učenci tvrdí, že *Bhágavatam* byl napsán v 9. století n. l., *Rámájana* ve 4. století př. n. l. a *Mahábhárata* mezi 8. a 4. stoletím př. n. l. Kdyby tomu tak bylo, jak by spisovatelé těchto knih věděli o těchto bytostech, které žily v oceánech, o jejich velikosti, agresivitě a o tom, co jedla, když vymřela před 1,5 miliony let? *Bhágavatam*, *Rámájana* a *Mahábhárata* zmiňují existenci Timingily/Megalodona. Kde se v nich ale tyto informace vzaly?

Když (na základě vědeckých odhadů) by se lidé objevili na této planetě až 1 250 000 let poté, co Megalodon/ Timingila vymřeli – kdo by jim řekl o těchto stvořeních? Kdyby na této planetě nebyl přítomen žádný člověk mezi dobou, kdy Megalodon/ Timingila vymřeli a před 250 000 lety, kdy se objevil první člověk, jak by to mohli autoři *védských* textů vědět?

Vědci a učenci budou muset hledat odpověď na tuto otázku, ale pro nás je to prosté – na této planetě vždy existovaly lidské bytosti od samotného počátku stvoření a znalost všech těchto věcí byla předávána po věky prostřednictvím učednické posloupnosti duchovních učitelů a žáků.

Kdo vládl Indii?

„Kdo vládl Indii?“ To je velmi zajímavá otázka. Historie vlády v Indii sahá až do dávného starověku a ještě dál do doby *Mahábháraty* (kdy vládli Judhištir a Maharádž Paríkšit) a ještě dále do doby *Rámájany*, kdy na trůn v Ajódhji usedl Šrí Rámačandra. Tato a navazující období jsou známá jako *ráma-rádžja*, vláda svatých vládců Indie. Za oněch časů se Indie rozprostírala od Kaspického moře na západě podél hranic Himalájí až k současné Barmě na východě. Od té doby se ale hranice Indie mnohokrát změnily a stejně tak i její vládcí.

Z nedávné historie si pamatujeme britskou, francouzskou a portugalskou nadvládu Indie. Jen krátce před tím byla v Indii mogulská neboli islámská vláda. Pro většinu z nás však zůstává období před mogulskou vládou mlhavé a nejasné. Asi se budeme divit, když zjistíme, že v Indii vládli Peršané, Řekové, Číňané a dokonce i Etiopané a přispěli tak k rozvoji kultury Indie i země jako takové.

Vlastně i *Vana-parva* v *Mahábháratě* obsahuje verše ve formě proctví (a jakéhosi postesknutí), že „*mlečhovští* (barbarští) králové, Skythové (nomádské kmeny, které zde sídlily a migrovaly přes pláň Eurasie z východní Evropy, z ruské Sibíře, z čínské provincie Xinjiang), Javanové (Řekové) a Kambódžové (ze střední

Asie/Íránu) atd. budou v Kali-juze nespravedlivě vládnout zemi (Indii)“ a přijdou i další.

Manu-smrti píše o Javanech, Kambódžích, Skythech, Páhlavech a dalších, a považuje je za pokleslé *kšatrije*. *Anuśāsana-parva* v *Mahábháratě* také vidí Javany, Kambódžany a Skythy ve stejném světle. Patañďžalio *Mahá-bháśja* popisuje Javany a Skythy jako *anirvasita* (naprosté *śúdry*). *Gautama-dharma-sútra* považuje Javany neboli Řeky za potomky *śúdrovských žen a kšatrijských mužů*.

Buddhistická *Assalajana Sutta* z *Madžhima Nikáji* potvrzuje, že v jónských (javanských) a v kambódžských národech existovaly pouze dvě třídy lidí – *árjové* a *dásové* (páni a otroci), a že z *árjů* se mohli stát *dásové* a naopak. *Višnu Purána* také udává, že v zemích Kirátů na východě (Tibet a Čína) a v zemích Javanů a Kambódžů na západě chyběla *čatur-varna* neboli systém čtyř společenských tříd.

Harivamša udává, že rody Javanů, Kambódžů, Skythů, Páhlavů atd. byly „původně urození *kšatrijové*“. *Manu-smrti* říká, že Javanové a Kambodžané byli degradovanými *kšatriji*, protože přestali vykonávat *védské* obřady a ztratili respekt k bráhmanské komunitě ve svých zemích. *Mahábhárata* podobně udává, že Javanové, Kambódžové, Skythové a Páhlavové byli původně „vznešení *kšatrijové*“, ze kterých se později stali barbaři následkem hněvu *bráhmanů*.

Mnohé Purány řadí Javany, Skythy, Kambódži, Páhlavy a další do jedné skupiny a poukazují na podivné účesy těchto lidí, jež se odlišovaly od účesů ostatních obyvatel střední Indie, kteří nosili dlouhé vlasy s uzlem nahoře. Ganapatha ve svém komentáři k Páninimu píše,

že mezi Javany a Kambódži bylo zvykem nosit nakrátko střižené vlasy (*kamboja-mundah yavana-mundah*), což je dnes naprosto běžné u téměř všech Indů.

Brihat-kathá-maňďžarí od Kšémendry nám říká, že král Vikramáditja zbavil posvátnou zemi barbarů, jako jsou Skythové, Kambódžové, Javanové, Tušarové, Hunové atd. tím, že „zcela zničil tyto hříšníky“. Ale jak je uvedeno dále, „zlé věci a jejich vliv nikdy nepominou“ – přicházejí znovu a znovu.

V průběhu minulých tří tisíciletí vládlo v Indii mnoho cizích panovníků, kteří zde zanechali svůj vliv. Někdy je těžké říci, co je skutečně indické. Příkladem může být *čoli*, krátký účes u mužů, harmonium, sitár, čili, rajčata apod., stejně jako vliv v umění, hudbě, jazyce, lékařství, architektuře a dokonce i ve filozofii. Mnohé z výše jmenovaného je běžně akceptováno jako indické, přestože ve skutečnosti není.

Ve *Šrímad-Bhágavatamu* je uveden seznam králů, kteří vládli v Indii podle striktních *védských* principů v prvním tisíciletí Kali-jugy. Po tomto tisíciletém období došlo k prudkému úpadku indických vládců, což mělo za následek slabší a slabší království se slabými hranicemi – a tak se zde mohli prosadit cizí dobyvatelé. V té době už bylo všechno území na západ od řeky Indus považováno za Perské impérium a nikoliv za část Indie.

V období během prvního tisíciletí př. n. l. ovládali Peršané ty části Indie, které dnes známe jako Afghánistán, Írán, Irák a Sýrii. Časové určení tohoto období se značně liší. Něco jiného uvádějí moderní historikové a něco jiného *Vědy* a *Purány*. Není jednoduché to nějak sladit. V každém případě se před 2 500 lety Indie nejmenovala Indie, ale *Bhárata-varša*, což je jméno pocházející

ze sanskritu a znamená „oblast, jíž kdysi vládl Maharádž Bharata, syn Rišabhadévy“. Indie je anglické slovo a bylo odvozeno z řeckého slova Indika odkazujícího na oblast v údolí řeky Indus.

Ve starověku se hranice Bhárata-varši rozprostíraly až ke Kaspickému moři na západě, na severu zahrnovaly oblasti, kterým dnes říkáme Tádžikistán, Kyrgyzstán, Turkmenistán, Uzbekistán, Kazachstán, a jak již bylo řečeno, na východě dosahovaly hranice Bhárata-varši až k Barmě.

Je možné to chápat i tak, že *védská* kultura byla kdysi rozšířená po celém světě, ale na místech, o kterých jsme se zmínili, to bylo prokázáno archeologickými nálezy. *Védská* kultura v těchto oblastech existovala s určitostí před 5 000 lety a možná i dříve.

Peršané

První cizí (jiní než *védští*) vládci, kteří vládli nad ohromným územím Bhárata-varši, byli Peršané. Peršané ale nebyli skutečnými cizinci, byli to lidé, kteří opustili *védskou* filozofii a zanechali starých obřadů. Úpadek Persie z hlediska *védské* společnosti byl způsoben jejími přestupky vůči *bráhmanům* a později rozsáhlým přijetím zoroastrismu. To byla vnitřní záležitost v rámci *védské* společnosti, která nastala bez vnějších vlivů. První úpadek nastal, když *kšatrijové* spáchali přestupky vůči *bráhmanům* a byli prokleti, aby se z nich stali *šúdrové*. Později vstoupil na scénu Zoroaster (česky též Zarathuštra, byl nevlastním bratrem Vasišthy Muniho) a přiměl ke konverzi krále Vištáspu. Zoroaster zdůrazňoval, že dobro a zlo jsou oddělené entity (Ormuzd

a Ahriman) a bojují spolu, ale obě božstva původně pocházejí z Moudrého Svrchovaného Pána, Ahura-Mazdy. Zoroastrova víra, ač monoteistická, obsahovala mnoho názorů, které byly zcela protichůdné k *védskému* pojetí. Brzy se Zoroastrovo učení stalo státní doktrínou a zrodilo se nové království. Po dlouhé době bylo výsledkem to, že se polovina Bhárata-varši trvale odchýlila od *védského* chápání a filozofie. To se stalo ještě před začátkem Kali-jugy a zůstalo to tak až do současnosti. Bhaktivinód Thákur komentoval Zoroastrismus následovně:

Zarathuštra (Zoroaster) je filozof dávné minulosti. Když jeho filozofie nedosáhla uznání v Indii, kázal v Íránu. Bylo to vlivem Zarathuštrových myšlenek, že Satan, rovnocenný rival Boha, se imaginárně objevil nejprve v židovském náboženství a poté v náboženství založeném na Koránu. Díky vlivu Zarathuštrovy koncepce dvou Bohů se následně objevila koncepce trojjedinosti, neboli „Svatá trojice“, a to v náboženství (křesťanství), které pocházelo ze židovského náboženství. (*Tattva-viveka* 1.21)

Řekové

Další, kdo přišel, byli Řekové, vedeni Alexandrem Velikým („Velikým“ nebo „Hanebným“ – záleží na tom, kdo píše historii), který přemohl Peršany a tak si prorazil cestu přes Persii do Indie a dobyl některá území podél jejích hranic v oblasti dnešního Pákistánu a Paňdžábu. Tak začalo takzvané indo-baktrijské období, ve kterém začala výměna myšlenek mezi Východem a Západem, pokračující až do současnosti. Alexandrovy úspěchy

začaly více či méně váznout po bitvě s králem Pórem (Puruem). Alexandr porazil Póra v bitvě u Hydasy (326 př. n. l.). Poté se Alexandr se svými vojsky (na pokraji vzpoury), vyčerpán léty válčení, rozhodl vrátit zpět do Řecka. Domů už ale nedošel. Zemřel v Babylonu (v Iráku) v roce 323 př. n. l. Království, které Alexandr vytvořil, se rozpadlo a indická část království na východ od Indu se navrátila zpět pod indickou nadvládu – pod Čandraguptu, prvního maurijského vládce.

Řekové se však znovu pokoušeli proniknout do Indie a občas byli úspěšní a podařilo se jim obsadit některá města, kterým po nějaký čas vládli. Byla to například Taxila (nacházející se na území dnešního Pákistánu). Taxila byla městem proslaveným učeností již nejméně pět století př. n. l. Byla považována za město krále Takši, syna Bharaty a Mandaví z Rámájany. V průběhu řecké okupace a v období po ní byla Taxila i nadále slavná pro svou učenost. Někteří teoretikové jsou dokonce toho názoru, že Ježíš Nazaretský během svého mládí studoval v Taxile. V každém případě byla Taxila v indo-řeckém období slavná jako místo učenosti a skutečně byla navštěvována lidmi ze Středozeří a dokonce i z tak vzdálených míst, jako je Čína.

Většina současných učenců, a dokonce i ti dávní z Indie jako císař Ašóka, považují Řeky za Javany a takto se o nich často zmiňují, například v Ašókově dekretu, kde jsou řečtí králové ze vzdáleného západu jednoznačně spojeni s termínem „jóna“ nebo javana:

*amtiyoko nama yona-rajā
param ca tena atiyokena cature
rajani turamaye nama amtikini
nama maka nama alikasudaro nama*

Řecký král jménem Antiochos, po něm žili čtyři králové jménem Ptolemaios, Antigonos, Magas a Alexandr.

Řeko-baktrijci (západně od Indu) a Indo-řekové (východně od Indu) byli známi vysokou úrovní helénistické kultury a udržovali pravidelný kontakt s Indií. Měli s Indií přátelské vztahy, vyměňovali si velvyslance a také myšlenky. Jak již bylo uvedeno v jedné z předešlých kapitol, jedním takovým velvyslancem byl Héliodóros, který byl poslán z Taxily ke dvoru krále Bhagabhady ve Viděši (Besnágaru ve střední Indii). Historikové a učenci považují Héliodóra za prvního člověka ze Západu, který přijal za své principy *vaišnavismu*.

Dále zde byl řecký cestovatel a zeměpisec Megasthenés (350-290 př. n. l.), který sídlil u dvora krále Čandragupty jako velvyslanec Seleuka I. ze Sýrie a který psal o zajímavostech ze života v Čandraguptově království. Existují zprávy o návštěvě Megasthena v Mathuře (na březích Jamuny) a Madurai na jihu (tehdy rušné hlavní město království dynastie Pándja). Jeho pozorování byla zaznamenána v knize Indika, která sloužila jako důležitý zdroj pro mnohé pozdější řecké spisovatele, jako byl Strabón (zeměpisec) a Arriános (historik).

Nejslavnějším archeologickým nálezem indo-řeckého období, který ukazuje na unikátní promísení indické a řecké kultury, jsou však zlaté mince krále Agathokla (ze 2. století př. n. l.), na kterých je na jedné straně vyobrazen Balaráma držící pluh a na druhé straně Vásudéva Kršna držící disk. Přínos Řeků (Javanů) Indii je nejvíce znát v severozápadní Indii a zahrnoval různé společenské zvyky, oblečení, literaturu, umění, pozoruhodné mince, hrnčířství, architekturu a plánování měst, sochařství,

amfiteátry a tak dále. Některé klasické indické texty dokonce velebí Řeky za jejich přínosné vědecké znalosti. *Mahábhárata* je vyzdvihuje jako „všeznalé javany“ (*sarvajña yavana*). *Brhat-samhitá* od matematika Varáhamihiry říká:

Řeků, ač jsou nečistí, si musíme vážit pro jejich vědecké vzdělání, kterým předčili ostatní.

To, že Řekové zanechali na Indii svůj vliv, je jistě ověřitelné, ale to, že Řekové stejně jako zbytek světa získali z Indie více, než jí dali, je patrné z následujících výroků významných osobností historie:

Pythagoras cestoval ke Ganze, aby se naučil geometrii. (Voltaire)

Vděčíme Indům za mnohé. Naučili nás, jak počítat, a bez toho by žádný významný vědecký objev nemohl být nikdy učiněn. (Albert Einstein)

Kušáni

Jako další přišli Kušáni, kteří vládli Indii asi 150 let (cca 105-250 n. l.). Kušáni dobyli Tádžikistán až po Afghánistán, celý dnešní Pákistán a Paňdžáb, údolí Gangy v severní Indii a z Mathury (Vrndávanu) si udělali zimní hlavní město. Kušáni byli původem ze severozápadní Číny, z místa, které dnes nese název Xinjiang, a v Číně byli známí jako Guishuang nebo Yuezhi. Byli to nomádští bojovníci, kteří se po úspěšném tažení v Indii usadili a začali zde vládnout.

Kušáni přijali řeckou abecedu pálí (písmo kharoṣṭhi), zvyky Afghánců a severních Indů a samozřejmě buddhismus,

dominantní náboženství téměř celé tehdejší Indie. Trůn kušánských panovníků udržoval diplomatické styky s Římem, Persií a Čínou. Po několik staletí stáli v centru obchodu mezi Východem a Západem.

Ačkoliv prospěli obchodu v Indii, jeden nápadný znak Kušánů téměř žádné původní Indy nepřitahoval – uměle deformovaná lebka. Kušáni praktikovali pevné ovázání čela novorozence, takže lebka se při svém růstu prodlužovala. I když to byl znak krásy a dokonce znak členů královské rodiny, nikdy se v Indii neuchytil.

Byly nalezeny různé sochy a zobrazení Kušánů představující lučištníky na koních a muže s uměle prodlouženou lebkou. Kušáni byli známí svým stavěním pevností na zříceninách starobylých helénských měst jako je Ai-Khanoum. Nejstarší zdokumentovaný panovník, který se prohlásil za kušánského vládce, byl Heraios. Na svých mincích si říkal „Tyran“ a také u něj byla viditelná deformace lebky.

Mnoho učenců věřilo, že na počátku svých výbojů Kušáni přijali zoroastrismus a později buddhismus, ale brzy přijali také základní prvky indické kultury a náboženství. Někteří kušánští králové zřejmě konvertovali a stali se z nich dokonce šivaisté. Můžeme se ptát, co se v té době asi dělo ve Vradži?

Nedávno objevený nápis u vesnice Rabatak potvrzuje existenci velké kušánské říše pod vedením velkého vládce Kanišky, která pronikla hluboko do srdce Indie. Nápis popisuje města, kterým vládl král Kaniška, a mezi nimi je šest jmen, která lze identifikovat: Udžain, Kundina, Sáketa, Kósambí, Patáliputra a Čampa. Ve 3. století n. l. byly ozdobné mince kušánského vládce Huvišky věnovány v Bódhgáji společně s dalšími zlatými předměty

„trůnu osvětlení“ Buddhy, což svědčí o přímém vlivu Kušánů na tuto oblast v průběhu daného období.

Kušánský vládce Vima Kadphisa, který byl císařem v letech 90-100 n. l., byl synem Sadaškany a vnukem Kudžula Kadphisy a otcem Kanišky I. Byl prvním, kdo v Indii začal razit zlaté mince (nebo se to aspoň říká). Před tím již byly známy mince měděné a stříbrné. Na kušánských mincích se objevilo více než 30 různých bohů helénistického (řeckého), íránského a indického náboženství.

Posledním z „velkých Kušánů“ byl Vásudéva I (191-225). Byl posledním velkým kušánským císařem a konec jeho vlády se datuje do období invaze Sásánovců v severozápadní Indii a zřízením Indo-Sásánovců neboli Kušánšáhů kolem roku 240 n. l.

Etiopané

Historicky nejnejasnější cizí vláda v Indii byla v Bengálsku, kde vládli v letech 1487-1493 Habšiové. Slovo Habši je arabského původu a označuje Etiopana nebo Habešana.

Vláda Habšiů začala na konci vlády sultána Džaláluddina Fath Šáha. Šahzada, etiopský eunuch a vůdce habešských otroků se zmocnil trůnu tím, že v roce 1487 Džaláluddina Fath Šáha zavraždil.

Vláda Habšiů (etiopských otroků) trvala pouhých šest let, během kterých v Bengálsku vládli čtyři panovníci – Barbak Šáh Šahzada, Saifuddin Firuz Šáh, Násiruddin Mahmud Šáh II a Šamsuddin Muzaffar Šáh.

Při svém nástupu přijal Šahzada titul Sultán Barbak Šáh. Jeho vláda byla charakterizována politikou systematické

likvidace odpůrců. Ani ta ho však nedokázala zachránit, a nakonec ho zavraždil Malik Andil. Vláda Barbaka Šáha trvala jenom šest měsíců.

Malik Andil usedl na trůn se souhlasem soudobé šlechty a přijal titul Saifuddin Abul Muzaffar Firuz Šáh v roce 1487. Perští letopisci ho vysoce velebí za jeho shovívavost a laskavost k chudým a potřebným. Oceňoval spravedlnost a štědrost a vynaložil velké úsilí k zajištění míru a pohodlí pro své poddané. Byl také patronem umění a architektury. Zemřel buď přirozenou smrtí, nebo byl tajně zavražděn v roce 1490 po pouhých třech letech vlády.

Násiruddin Mahmud Šáh II nastoupil po Saifuddinovi Firuzovi Šáhovi. Během jeho vlády vzrostl vliv Habaše Khána a to vyvolalo závist dalšího habešského otroka jménem Sidi Badr Diwana, který nakonec zabil Habaše Khána a Mahmuda Šáha. Vláda Mahmuda Šáha trvala jen pár měsíců.

Po zavraždění Mahmuda Šáha II. nastoupil na trůn v roce 1490 Sidi Badr a přijal jméno Šamsuddin Abu Nasr Muzaffar Šáh. Jeho vláda byla ve všech ohledech vládou teroru. Vyvraždil mnoho šlechticů a učenců, aby se zbavil svých protivníků. Vykořisťoval své poddané, vymáhal obrovské daně, rozpustil větší část své armády a snížil plat vojákům. Byl velmi krutý, ale úplně bezcitným tyranem také nebyl. Během své vlády zasvětil svůj život podpoře vzdělávání a kultury. Říká se, že byl patronem svatých. Jeho vláda trvala jen tři roky (1490-1493). Jeho království zahrnovalo celé severní Bengálsko a některé části Biháru.

Tyranská vláda Muzaffara Šáha vyvolala nelibost lidu. Sajid Hussain, původem Arab a hlavní ministr

Muzaffara Šáha, zorganizoval vzpouru a sultána zabil. Zavražděním Muzaffara Šáha vláda Habšiů v Bengálsku skončila.

Sajid Hussain Šáh (známý také jako Naváb Hussain Šáh) vládl v Bengálsku v letech 1494 až 1538. Jeho vláda zaujímá významné místo ve středověké historii Bengálska a zmiňuje se o něm i Kaviráždž Gósvámí v *Čaitanja-čaritámrtě*. Za Navábovy vlády dosáhl nezávislý sultanát v Bengálsku svého vrcholu. Jeho vládu charakterizoval územní rozmach, stabilizace státní správy a významný rozvoj v náboženství, literatuře, umění a ekonomice. V tomto období se zjevil *juga-avatára* Šrí Čaitanja Maháprabhu a započalo velké oživení kultu *bhakti* v Bengálsku, Uríse a Vrindávanu. V tomto období rovněž přišli do Bengálska první Evropané a předznamenali příchod nových sil předurčených k formování života této země v nadcházejících staletích.

V současném 21. století si Indie vládne sama. Vládou jí její vlastní lidé a stala se největší demokracií na světě. Neúprosnou realitou však je, že vliv Západu na morálku, materiální pokrok a dokonce i na náboženství, spolu s obrovským rozmachem křesťanství v zemi, je větší než kdy v historii. Indové vládou Indii, ale ta je nyní ještě více než kdy jindy v historii nakloněna vnějším vlivům. Co nezmohli Řekové a Kušáni, co nezvládli muslimové a Mogulové během své tisícileté vlády v Indii, co Britové nedokázali během 200 let – to zvládl Bollywood a MTV za pouhých několik desetiletí nezávislosti – neuvěřitelný morální, společenský a kulturní úpadek Indie.

UFO

Je tam někdo?

Jsou lidé jedinými inteligentními bytostmi ve vesmíru? Někteří lidé jsou o tom přesvědčeni, ale jsou i tací, kteří si myslí opak. Pokud však inteligentní život na jiných planetách existuje (a možná i inteligentnější než ten náš), navštívily tyto inteligentní bytosti již někdy naši planetu? Mnoho lidí věří, že ano.

UFO a setkání s mimozemšťany se staly ve 20. století fenoménem. Knihy, videa na YouTube, články v novinách, časopisech, na internetu a hollywoodské trháky se hemžily tématy jako UFO a setkání s mimozemšťany. Občas se objevily zmínky o UFO nebo o pozorování UFO i z nejvyšších vládních kruhů (obzvláště vojenských). Způsobily velký rozruch, ale pak zmizely a byly zapomenuty stejně rychle a záhadně jako chimérické UFO samotné. Někdy je těžké se zorientovat, o čem to všechno vlastně je. Jsou to jen triky nějakých šprýmařů, kteří si z nás chtějí vystřelit? Mohou být údajná pozorování UFO jen bludem nějakých paranoidních schizofreniků? Nebo je za tím nějaké zlověstnější spiknutí? Skrývají vlády fakta o UFO a o setkáních s mimozemšťany?

O co tady vlastně jde? Čemu můžeme věřit, pokud jde o UFO a mimozemšťany? Někteří badatelé poukazují

na starověké civilizace v Egyptě a ve střední Americe a dospěli k závěru, že mimozemšťané je v minulosti určitě navštívili a možná jim předali špičkové technologie. Když se ale podíváme na tyto výzkumy, zdá se, že domněnky o návštěvě mimozemšťanů jsou silnější než jejich důkazy. Obvykle to bývá nějaký obskurní kámen s rytinami, který byl objeven někde ve starobylém egyptském chrámu nebo na mayské hrobce.

Tito badatelé sice mohou mít ve svých úvahách o rytinách v hrobkách samozřejmě pravdu, ale mnohem pádnější důkaz o existenci inteligentního života ve vesmíru, jiného než je ten náš, se nachází ve starověké indické vědecké literatuře a v Puránách. V mnoha případech tato literatura jasně uvádí, že na jiných planetách existuje inteligentní život. Například v *Bhagavad-gítě* je uvedeno, že Šrí Kršna vyjevil v dávných dobách vědu o seberealizaci vládci Slunce Vivasvánovi:

*śrī-bhagavān uvāca
imaṁ vivasvate yogaṁ
proktavān aham avyayam
vivasvān manave prāha
manur ikṣvākave ’bravit*

Tuto neměnnou vědu o józe jsem vyložil bohu Slunce Vivasvánovi. Ten ji předal Vaivasvatovi Manuovi, který potom toto stejné poznání sdělil Ikšvákuovi. (*Gíta* 4.1)

Podobně je v *Bhágavata Puráně* zaznamenáno následující:

*deva-dviṣāṁ nigama-vartmani niṣṭhitānām
pūrbhir mayena vihītābhir adrśya-tūrbhiḥ*

*lokān ghnatām mati-vimoham atipralobham
veṣaṁ vidhāya bahu bhāṣyata aupadharmyam*

Když ateisté, dobře seznámeni s *védským* vědeckým poznáním, budou zabíjet obyvatele různých planet, přičemž budou neviděni létat po nebi na dobře stavěných raketách z dílny velkého vědce Maji, Pán zmate jejich mysl tím, že si oblékne přitažlivý oděv Buddhy a bude kázat o předběžných náboženských zásadách. (*Bhágavatam* 2.7.37)

Když známý indický učitel a áčárja Džíva Gosvámí napsal komentář k tomuto verši, uvedl, že tato příhoda o Buddhovi není o tom stejném Buddhovi z našeho historického kontextu, ale jedná se o Buddhu z jiné Kali-jugy. Za povšimnutí však v tomto verši z *Bhágavatamu* stojí, že inteligentní bytosti z jiných planet mohou cestovat na různé planety v kosmických lodích, které jsou pouhým okem neviditelné. Mohla by to být stopa pro dnešní fenomén UFO?

Podle *védské* kosmologie existují ve vesmíru vyšší a nižší planety. Na vyšších planetách žijí zbožné inteligentní bytosti, zatímco nižší planety jsou obývány inteligentními ateisty. Ateisté jsou ve *védské* literatuře spíše známí pro své sklony k ničení a zlu než pro své lidumilné a dobročinné tendence. V *Bhagavad-gítě* se píše:

*etām dṛṣṭim avaṣṭabhya
naṣṭātmāno 'lpa-buddhayaḥ
prabhavanty ugra-karmāṇaḥ
kṣayāya jagato 'hitāḥ*

Démoni, kteří pozbyli veškerou inteligenci, se vyžívají v strašných činnostech, určených ke zničení světa. (*Gíta* 16.9)

Ateisté se stali odborníky na *jantra-vidju*, neboli vědu o strojích, zatímco dévové (inteligentní živé bytosti z vyšších planet) jsou odborníky na *mantry* a nepotřebují pomoc strojů, jako jsou spalovací nebo dokonce elektrické motory, aby se mohli pohybovat z planety na planetu. A tím také kolem sebe nešíří destrukci a násilí.

*tāra-hema-mahāratna-
vimāna-śata-saṅkulām
juṣṭām puṇyajana-sribhir
yathā kham sataḍid-ghanam*

Letadla (*vimány*) nebeských obyvatel jsou posázené perlami, zlatem a mnoha drahocennými šperky. Samotní obyvatelé nebeských planet se podobají mrakům na obloze, jež zdobí občasně blesky. (*Bhágavatam* 4.6.27)

Další citace *védské* literatury ohledně cestování mezi planetami a o inteligentních bytostech z jiných planet by z této kapitoly udělaly celou knihu – tak se jen zmíníme, že z *védského* hlediska na jiných planetách existuje inteligentní život a existují i technologie pro meziplanetární cesty buď pomocí *janter* nebo *manter*.

Zmínky ve starších literárních dílech jsou více méně jasné, ale jaké máme nejspolehlivější důkazy, které jsou dnes k dispozici a potvrzují existenci UFO a mimozemskou inteligenci?

Během svých výzkumů jsem zjistil, že nejhodnověrnější událostí UFO v moderní době byla údajná havárie UFO poblíž Roswellu v Novém Mexiku (USA) v roce 1947, kde prý byla nalezena těla mimozemšťanů.

Dne 8. července 1947 zveřejnil úředník pro veřejnou informační službu vojenské letecké základny (RAAF)

v Roswellu Walter Haut tiskové prohlášení, kde uvádí, že člen 509. bombardovací skupiny objevil havarovaný „létající talíř“ na ranči poblíž Roswellu, což vyvolalo obrovský zájem médií. Následující den tisk informoval, že velící generál osmé letecké jednotky (Roger M. Ramey) uvedl, že ve skutečnosti byl objeven radarový meteorologický balón a nikoliv „létající talíř“.

Událost z Roswellu byla rychle zapomenuta a téměř úplně ignorována dokonce i samotnými badateli UFO po více než 30 let. V roce 1978 fyzik a ufolog Stanton T. Friedman udělal rozhovor s majorem Jesse Marcelem, který byl u objevu troskek v roce 1947. Marcel vyjádřil své přesvědčení, že armáda ututlala objev mimozemské kosmické lodi. Jeho příběh se rozšířil do UFO kruhů a byl v té době uveden v některých dokumentárních filmech. V únoru 1980 uveřejnil National Enquirer svůj vlastní rozhovor s Marcelem, díky kterému získala nehoda v Roswellu opět národní i celosvětovou pozornost.

Další svědci přidali další důležité detaily, včetně tvrzení o obrovské vojenské operaci zaměřené na ochranu mimozemské lodi a mimozemšťanů samotných na 11 místech havárie a o údajném zastrahování svědků. V roce 1989 vydal bývalý majitel pohřebního ústavu Glenn Dennis podrobné osobní svědectví, v němž tvrdil, že na základně v Roswellu byly prováděny pitvy mimozemšťanů.

Zprávy o havárii v Roswellu se různily – od pouhé havárie meteorologického balónu až po havárii mimozemské kosmické lodi, v níž byla nalezena těla mrtvých mimozemšťanů. To, co po desetiletích následovalo, byly změti informací, klamných informací, dezinformací, knih, svědectví a hollywoodských filmů. Mnozí lidé

v UFO komunitě byli přesvědčeni, že tam havaroval mimozemský létající talíř a vláda to jen ututlávala, ale většina přemýšlivých lidí byla prostě ponechána, aby si s tím buď lámala hlavu sama, nebo na to přestala myslet a spokojila se s verzí RAAF.

Roswellská havárie se udála před 65 lety, a i když se jistě jednalo o událost s mnoha detaily i zápletkami, v roce 2004 ji předčilo mexické ministerstvo obrany, když potvrdilo detailní pozorování UFO. Jednalo se o událost na nejvyšší úrovni, kdy se letadlo mexických vzdušných sil a jeho posádka při rutinním sledování v protidrogové operaci setkaly s několika UFO.

Když mexické ministerstvo obrany poskytlo médiím detaily potvrzující existenci UFO, včetně videa a radarových dat, nebylo pochyby o jejich věrohodnosti. Skeptiky však ani to nepřesvědčilo.

Další událost, na kterou jsem narazil ohledně existence UFO v moderní době, která také podporuje tvrzení, že americká vláda skrývá informace tohoto druhu před veřejností, nepochází od nikoho jiného než od amerického kosmonauta Edgara Mitchella, který se během mise Apollo 14 stal šestým člověkem procházejícím se po povrchu Měsíce.

Mitchell veřejně vyjádřil své názory, že si je „z 90 procent jistý, že mnoho z těch tisíců případů UFO zaznamenaných od čtyřicátých let jsou skutečně návštěvníci z jiných planet“ a že fenomén UFO je „předmětem dezinformací, které mají za cíl odvrátit pozornost a vytvořit zmatek, aby skutečná pravda nemohla vyjít na povrch“.

To je skutečně odvážné tvrzení! Zejména od člověka, který byl americkým kosmonautem, který chodil po Měsíci a který je držitelem vědeckého titulu z Massa-

chusetského technického institutu (MIT), z Carnegieho technického institutu a z postgraduální školy vojenského námořnictva USA, což mu jistě dodává na vážnosti a důvěryhodnosti.

Během rozhovoru pro NBC Dateline v roce 1996 Mitchell hovořil o setkání s vládními úředníky ze tří zemí, kteří prohlašovali, že se osobně setkali s mimozemšťany. Vyjádřil svůj názor, že důkazy o takovém „mimozemském“ styku byly „velmi průkazné“ a „utajované“ vládami, které se snažily ututlat návštěvy a existenci těl mimozemských bytostí na místech, jako je Roswell v Novém Mexiku. Dále tvrdil, že objevená UFO poskytla „vědecké inženýrské poznatky“, které byly užitečné pro americkou vládu.

V roce 2004 Mitchell prohlásil v St. Petersburg Times, že „hrstka zasvěcených“ ve vládě Spojených států studovala nalezená těla mimozemšťanů a že tato skupina přestala informovat prezidenty USA po Johnovi F. Kennedym. Mitchell uvedl: „Všichni víme, že UFO je skutečné. Teď je jen otázkou, odkud pocházejí?“

V roce 2008 Mitchell poskytl rozhovor pro Radio Kerrang. Tvrdil, že Roswellská nehoda byla skutečná a že mimozemšťané několikrát kontaktovali lidi, ale vlády tuto skutečnost po 60 let skrývaly. Říkal: „Měl jsem to privilegium seznámit se se skutečností, že nás mimozemšťané na této planetě navštívili, a že fenomén UFO je skutečný.“ Na to reagoval mluvčí NASA: „NASA UFO nesleduje. NASA se nepodílí na žádném utajování informací o mimozemském životě na této planetě ani jinde ve vesmíru. Dr. Mitchell je skvělý Američan, ale my jeho názory na tuto záležitost nesdílíme.“

V rozhovoru pro Fox News ve stejném roce Mitchell objasnil, že jeho komentáře se netýkaly NASA, ale že citoval nejmenovaný zdroj z Roswellu, který se mu před smrtí svěřil, že Roswellský incident se týkal mimozemského vesmírného plavidla. Mitchell také tvrdil, že následně obdržel podobné potvrzení od nejmenovaného zpravodajského důstojníka z Pentagonu.

Když zkusíme na Googlu hledat UFO, dostaneme přibližně 4 120 000 výsledků – a mnoho z nich je potvrzených. Jak řekl Edgar Mitchell: „Všichni víme, že UFO je skutečné. Teď je jen otázkou, odkud pocházejí?“ Mnoho lidí doufá, že tito mimozemšťané z jiných světů k nám přicházejí v míru a s větším poznáním, než je to naše. Ale z *vědeckého* hlediska by se dalo očekávat, že předpokládané návštěvy mimozemšťanů v létajících talířích na naší planetě budou spíše z nižších, nikoliv vyšších planet, a tak by bylo vhodnější se mít spíše na pozoru, než je vítat s otevřenou náručí.

Nechceme bít na poplach, ale nechtění návštěvníci z jiných planet už tu v minulosti byli...

Hledání vědomí

Christopher Hitchens spolu s ateistou Richardem Dawkinsem a skeptikem Michaellem Shermerem by se v dnešní době asi cítili trochu zklamaně, když by viděli, kolik velkých vědců se vážně zabývá myšlenkou, že vědomí je mnohem víc než jen funkcí mozku. Biolog Robert Lanza říká, že vědomí může být ve skutečnosti příčinou celého vesmíru. Takové myšlenky jistě nevoní žádnému skalnímu ateistovi, protože nepřímou naznačují možnost existence Boha. Může to být podivuhodné, ale právě takový je současný trend ve světě vědy.

Když se vědomí objevilo jako nový fenomén vědy, oddychli si stoupenci inteligentního designu, a jogíni s transcendentálními mudrci jsou nadšeni, že získali nové přátele a sprízněné duše ve fyzikálních a biologických laboratořích.

Věda a náboženství stály po desetiletí proti sobě, a to především od vydání knihy O původu druhů od Charlese Darwina v roce 1858. Darwinova publikace otřásla samotným základem náboženské víry v Evropě a Severní Americe a tisíce významných myslitelů se při svém hledání odpovědí na tajemství života obrátily spíše na vědu.

Zpočátku lidé přijali Darwinovu evoluční teorii jako nepopiratelnou skutečnost a kdokoli byl jiného smýšlení,

byl mezi intelektuály označen za kacíře. Důvěra v Darwinovu evoluční teorii často i dodnes zůstává tak velká, že lidé slepě věří, že Darwinovi se podařilo vysvětlit původ života. On přitom jen pozoroval změny u jednotlivých druhů v čase. Nevysvětlil, jak život začal.

Od Darwinových časů až po současnost se věda setkala s mnoha úskalími a malými útržky různých objevů, které vůbec nezapadají do zavedené teorie – a současní vědci dospěli do stádia, kdy si uvědomují, že téměř všechno, co si mysleli, že vědí, je najednou úplně jinak (včetně Darwinovy evoluční teorie).

Opouštějí stará paradigmatata a s novým úhlem pohledu na věci zkoumají, jak by se dala vysvětlit oblast ne-materiální subjektivní reality – začíná éra „hledání vědomí“. V této nové oblasti mohou vědci brzy dojít k závěru, že filozofie je mnohem užitečnějším nástrojem k pochopení reality, než by si dříve dokázali představit.

Nepochybně to povede k zajímavým myšlenkám, diskuzím a určitě bude stát za to si počkat na výsledek.

V popředí diskuse o Bohu byla doposud křesťanská teologie, ale křesťanské pojetí Stvořitele a stvoření nemá moc co nabídnout, pokud se chceme zabývat základními aspekty vědomí. A právě zde vstupuje na scénu třetí strana, která byla obeznámená s koncepty vědomí již po tisíciletí – moudrost Východu.

Východní moudrost udělala dojem na některé vědce z počátku 20. století, jako například na Oppenheimera a Einsteina, ale byla to až kniha *The Tao of Physics* (Tao fyziky – rozsáhlé zkoumání paralel mezi moderní fyzikou a východním mysticismem) vydané Fritjofem Caprou v roce 1975, která těmto vlivům pomohla zakořenit v širším měřítku. Caprova kniha byla bestsellerem

ve Spojených státech a od té doby již dosáhla 43 vydání ve 23 jazycích.

Capra ve své knize analyzoval principy hinduismu, buddhismu a taoismu, aby ukázal jejich pozoruhodné paralely s nejnovějšími objevy ve fyzice. V té době Victor N. Mansfield, profesor fyziky a astronomie na Colgate University, napsal následující:

„Fritjof Capra v Tao fyziky hledá... propojení matematického světa moderní fyziky s mystickými vizemi Buddhy a Kršny. Tam, kde se jiní marně snažili spojit zdánlivě odlišné světové názory, se teoretikovi vyšších energií Caprovi obdivuhodně dařilo. Důrazně doporučuji tuto knihu laikům i vědcům.“

Capra v žádném případě nepsal nesmysly. Ve svém díle dokonce oceňuje renomovaného teoretického fyzika Wernera Karla Heisenberga:

„S Heisenbergem jsem vedl několik rozhovorů. V roce 1972 jsem žil v Anglii a několikrát jsem ho navštívil v Mnichově a ukázal mu celý rukopis (Tao fyziky). Velmi ho to zajímalo a byl velmi otevřený. Vyprávěl mi něco, co myslím není příliš známé, protože to nikdy neuveřejnil. Řekl, že si je těchto paralel dobře vědom. Zatímco pracoval na kvantové teorii, jel přednášet do Indie a byl hostem Rabíndranátha Thákura. Často s Thákurem mluvil o indické filozofii. Heisenberg mi řekl, že tyto rozhovory mu hodně pomohly s jeho prací ve fyzice, protože mu ukázaly, že všechny tyto nové myšlenky v kvantové fyzice nebyly až tak šílené. Uvědomil si, že existovala celá kultura, která se hlásila k velmi podobným konceptům a myšlenkám. Heisenberg řekl, že mu to velmi pomohlo. Niels Bohr (renomovaný dánský fyzik) měl podobnou zkušenost během své cesty do Číny.“

(Fritjof Capra, rozhovor s Renée Weberovou v knize Holografické paradigma, strana 217-218).

Capra měl přirozeně své kritiky, a to velmi nemilosrdné, ale východní myšlení vědu nakonec silně ovlivnilo, pokud to neoznačíme přímo za revoluci.

Východní myšlenky začínaly být na Západě populárnější a buddhistická *nirvána* (prázdnota) se stala alternativou některým fyzikům při dokazování myšlenky, že by vesmír mohl vzniknout z ničeho. Toto chápání se však nyní posunulo k poněkud realističtějšímu pojetí *Upanišad*, ve kterém vše pochází z Brahmanu, transcendentální roviny vědomí.

Upanišady se vyvinuly ve starověké Indii v dobách hlubokého myšlení a v současnosti sledujeme velmi zřetelný nástup *upanišadského* období soudobé vědy. Fyzik Mani Bhaumik si to evidentně myslí:

„*Upanišady* i kvantová fyzika popisují realitu. Písmům říkájí, že abstraktní Brahman je tvůrcem a fyzický vesmír je stvořen a že existují ve vzájemně propojeném a neoddělitelném vztahu... Vědomí je okno, kterým vnímáme realitu a reagujeme na emoce a pocity. A jelikož je jak nástrojem vnímání, tak samotnou vnímanou entitou, je kvalitativně odlišné od všeho ostatního, co známe. Může být základem vesmíru.“

Pokud bude věda postupovat v souladu s myšlením *Upanišad*, nevyhnutelně se dostane nejprve ke koncepci neosobního Brahmanu. Ve vědeckých dokumentech se začnou objevovat citáty z *Védánty* a Šankaráčárjovy komentáře *Védánta-sútry*. Časem však bude věda čelit své největší výzvě – pochopení nejvyššího vědomého zdroje všeho – že všechno „existuje v“ a „pochází z“ transcendentální vševědomé osoby – Absolutního. Ať už se

moderní věda vydá touto cestou či nikoliv, v každém případě toho ještě zbývá mnoho k pochopení.

Nejprve pochopit to, že vědomí nepochází z hmoty ani není jejím vedlejším produktem. Pokusy o pochopení skutečné povahy vědomí prostřednictvím laboratorního výzkumu nebo mentálních spekulací nemohou být úspěšné. Důvod je jednoduchý. Vědecká metoda získávání znalostí závisí na smyslech a smyslových nástrojích prostřednictvím přímých důkazů, experimentů, hypotéz a spekulací. Tento proces se nazývá *aróha-pantha* (vzestupný proces) a má svá omezení.

Mysl, intelligence a smysly jsou hmotné a podléhají čtyřem hmotným nedokonalostem: *bhrama*, *prámada*, *vipralipsa* a *karanapatava* (chybám, iluzi, podvádění a nedokonalému vnímání). Výzkumné nástroje v laboratořích jsou také omezené a nedokonalé, protože nejsou nic jiného než rozšířením našich omezených smyslů. Proces *aróha-pantha* tak člověka, který chce porozumět vědomí, značně omezuje.

Je třeba si uvědomit, že dokonalé znalosti musí pocházet z absolutní úrovně existence, která je nad hmotnými nedostatky (chybami, iluzí, sklonem podvádět a nedokonalostmi vnímání). Jinými slovy – dokonalá znalost přichází sestupným procesem (*avaróha-pantha*) – proniknutím Absolutního do relativity hmotného světa. Tento systém poznání je mezi transcendentalisty známý jako zjevená pravda a přichází prostřednictvím *parampary*, posloupnosti učitelů a žáků a příslušných písem.

Získat poznatky prostřednictvím sestupného procesu od *parampary* je zaručený způsob, jak získat dokonalé poznání o vědomí a o tom, co je nad ním. Je nám k dispozici a vědě nezbyvá nic jiného, než tento krok udělat také.

*nigama-kalpa-tarora galitam phalam
śuka-mukhāda amṛta-drava-saṁyutam
pibata bhāgavataṁ rasam ālayam
muhur aho rasikā bhuvī bhāvukāḥ*

Ó zkušeni a uvážliví lidé! Vychutnejte si *Śrīmad-Bhāgavatam*, který je zralým plodem na stromu přání vědecké literatury. Vyšel ze rtů Śrī Śukadévy Gosvámího, a tím ještě zlahodněl, přestože v jeho nektarové šťávě již našli zalíbení všichni, včetně osvobozených duší. (*Bhāgavatam* 1.1.3)

*sarva-vedānta-sāraṁ hi
śrī-bhāgavatam iṣyate
tad-rasāmṛta-tṛptasya
nānyatra syād ratiḥ kvacit*

Śrīmad-Bhāgavatam je esencí veškeré vědantské filozofie. Toho, kdo ochutná jeho transcendentální náladu, už jiná literatura nebude nikdy přitahovat. (*Bhāgavatam* 12.13.15)

Vrcholem *Śrīmad-Bhāgavatamu* je přijetí Śrī Kršny za Absolutní Pravdu.

*nāma-saṅkīrtanaṁ yasya
sarva-pāpa praṇāśanam
praṇāmo duḥkha-śamanas
taṁ namāmi harim param*

S úctou se klaním Nejvyššímu Pánu Harimu. Společné zpívání Jeho svatých jmen ničí veškeré následky hříchů. Pokud se Mu člověk pokloní, zbaví se všeho hmotného utrpení.

Bhagavad-gíta a *Brahma-samhitá* nám říkají, že Absolutní Pravda je osoba, je zdrojem vědomí, neosobního Brahmanu, je příčinou všech příčin (*sarva-kāraṇa-kāraṇam*) a má jméno Kršna.

*brahmaṇo hi pratiṣṭhāham
amṛtasyāvyayasya ca
śāśvatasya ca dharmasya
sukhasyaikāntikasya ca*

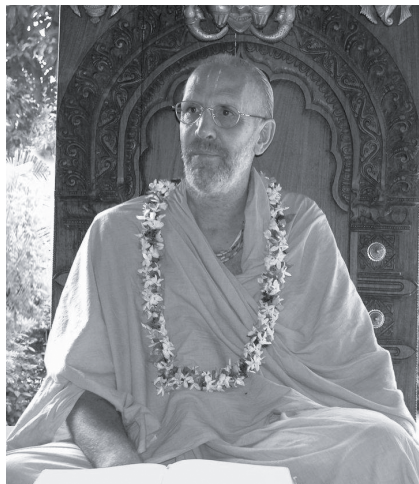
Já (Šrí Kršna) jsem základem nesmrtelného, nezničitelného Brahmanu, který je základem věčné dharmy a nejvyšší blaženosti. (*Gíta* 14.27)

*īśvaraḥ paramaḥ kṛṣṇaḥ
sat-cid-ānanda-vigrahaḥ
anādir ādir govindaḥ
sarva-kāraṇa-kāraṇam*

Šrí Kršna je Nejvyšším Vládce. Jeho podoba je plná věčnosti, poznání a blaženosti (*sat-cid-ānanda*). Je původem všeho. Je pánem krav a smyslů. Nemá nikoho nad sebou a je původní příčinou všech příčin. (*Brahma-samhitá* 5.1)

Richard Dawkins a další sice mohou konsternovaně kroutit hlavami nad tím, kam že to věda spěje, ale někteří z největších vědců v moderních dějinách jako Heisenberg, Bohr, Oppenheimer, Einstein a Tesla jistě souhlasně přitakávají – ti všichni měli velkou úctu k učení a moudrosti *Upaṇiṣad*, *Bhagavad-gíty* a indické filozofie obecně.

O autorovi

Svámí Bhakti Gaurava Narasingha se narodil v roce 1946 v USA. Vyrůstal v Kalifornii, na Floridě a na Havaji. Poprvé se setkal s jógou skrze učení Svámího Višnudévánandy a první kontakt s *Bhagavad-gítou* měl skrze *Životopis jogína* od Svámího Jóganandy. V roce 1967 poznal učení A. Č. Bhaktivédanty Svámího Prabhupády a v roce 1970 se stal jeho zasvěceným žákem. V roce 1976 vstoupil do životního stádia odříkání a stal se *sannjás-nem* (mnichem). Mnoho let intenzivně cestoval po Indii a v období 1986-1999 studoval u renomovaných mistrů Svámího B. R. Šrídharma a Svámího B. P. Purího. V roce 1994 založil v jižní Indii Šrí Narasingha Čaitanja ášram (známý také jako Góvindadží Gardens) a také Kršna Kálija-mardan ášram v Mulki. V obou těchto střediscích učil své studenty a následovníky filozofii a praktickou aplikaci *Bhagavad-gíty*.

Svámí Narasingha napsal mnoho článků pro duchovní časopisy jako *Clarion Call*, *Gaudíja Védánta*, *Gaudíja Touchstone* a *Krsna Talk*. Je také autorem několika knih: *Vaišnavská Indie*, *Kumbha-méla*, *Evoluce duchovního poznání*, *Autorizovaná Šrí Čaitanja-sarasvata parampará*, *Význam sannjásu*, *Šrí Dámódara-kathá*, *Šrí Gájatří-mantrártha-dípiká*, *Prákrita-rasa-aranja-čediní*, *Prabhupáda Vidžaja* a komentář k *Prákrita-rasa Šata-dušíní Bhaktisiddhánty Sarasvatího Thákura* a komentář k *Bhagavad-gítě*.

Kromě svých vlastních literárních příspěvků upravil a publikoval *Hledání konečného cíle života* od A. Č. Bhaktivédanty Svámího Prabhupády, *Úvahy strážce oddanosti*, *Následujte anděly*, *Duchovní dotyky* a *Upadešámritu* od Svámího B. R. Šrídharma a také knihu *Prabhupáda Sarasvatí Thákura* popisující život a učení Bhaktisiddhánty Sarasvatího Thákura s mnoha vzácnými fotografiemi.

Svámí Narasingha inspiroval studio DevaVision, které vytvořilo dokumenty *The Universal Teacher*, *Kumbha Mela*, *Gandakí* a *Himalájská pouť*. Studio DevaVision také připravilo sérii video-přednášek od Svámího B. R. Šrídharma: *Gájatří*, *Absolutní harmonie*, *Daršan*, *Udžvala-nílamani*, *Blázni spěchají tam, kam se anděl bojí vkročit* a sérii *Umění sádhaný* od Svámího B. P. Purího.

Svámí Narasingha trávil většinu času v Indii předáváním svých znalostí *Bhagavad-gíty*. Často cestoval také do svého ášramu v Mexiku, v USA a navštěvoval i evropské země, kde má žáky – Českou republiku, Slovensko, Itálii a Německo. Počátkem roku 2020 odešel z tohoto světa v Góvindadží Gardens v jižní Indii. Jeho *pušpa-samádhí* je na nádvoří starobylého chrámu Rádhá-Dámódara ve Vrindávanu.

Lidstvo za posledních sto let udělalo nepochybně velký krok kupředu. Mnoho otázek je však stále nezodpovězených a leží mimo dosah experimentálního poznání moderní vědy. Mnoho odvětví vědy se do nejmenšího detailu snaží poznat vše změřitelné a dokazatelné opakovatelnými experimenty. Snaží se sice poznat prvky a děje v našem vesmíru, ale opomíjí otázku, jak samotný vesmír vznikl. Jaký je vlastně smysl lidské

existence a co se stane po smrti? Co je to vlastně vědomí? Věda se tak moc snaží vysvětlit všechno měřitelné a konečné, že nemá vůbec žádné odpovědi na otázky týkající se všeho nezměřitelného a Nekonečného.

